

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด  
กรุงเทพมหานคร

นายสุภธีร์ อยู่วัฒนา



การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต  
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**Factors Affecting Members' Decision Making on the  
Director Board Election of Cooperatives Government  
Officer Cooperatives Ltd., Bangkok**

**Mr. Supatee Yoowattana**

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for  
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives  
School of Agricultural Extension and Cooperatives  
Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล	นายสุภธีร์ อยู่วัฒนา
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

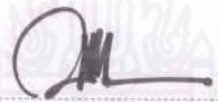
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ



ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)



กรรมการ

(รองศาสตราจารย์กฤษณา ประศาสน์วุฒิ)



(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จิตตลากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

**ชื่อการศึกษา** คั่นคว้ออิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการ

ดำเนินการของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

**ผู้ศึกษา** นายศุภธีร์ อยู่วัฒนา รหัสนักศึกษา 2539002309 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

**อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2554

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 2) ศึกษาระดับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้สมัครในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทั้งหมดทั่วประเทศ จำนวน 6,453 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-45 ปี สถานภาพหม้าย วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สถานะเป็นข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ทั้งหมด สมาชิกมีรายได้ระหว่าง 30,001-35,000 บาท ระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 11-20 ปี 2) ปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงสุดได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร (ค่าเฉลี่ย 3.89) ปัจจัยย่อยที่มีผลสูงสุดที่สุด คือ นโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.99) ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.73) ปัจจัยย่อยที่มีผลสูงสุดที่สุด คือ การนำเสนอนโยบาย (ค่าเฉลี่ย 5.00) และปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร (ค่าเฉลี่ย 3.30) ปัจจัยย่อยที่มีผลสูงสุดที่สุด คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 4.31) 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้สมัครในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ด้านสถานะไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านคุณสมบัติ นโยบาย และรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**คำสำคัญ** ปัจจัยการตัดสินใจเลือกตั้ง สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร



**Independent Study title:** Factors Affecting Members' Decision Making on the Director Board Election of Cooperatives Government Officer Cooperatives Ltd., Bangkok

**Author:** Mr. Supatee Yoowattana; **ID:** 2539002309; **Degree** Master of Business Administration in Cooperatives; **Independent Study advisor:** Songserm Homglin Associate Professor; **Academe year:** 2011

### **Abstract**

This study objectives were 1) to study of personal factors of cooperatives member that affected the election of the board of director. 2) to study of applicant factors levels that affect the decisions of cooperatives member in board of director election 3) to study of the relationship of the applicant factors affected the decisions of cooperatives member in the election of the board of director.

The population were 6,453 members cooperative government officer cooperatives Ltd. Samples were 377 members. Descriptive statistics was applied as questionnaire and data analysis by using the statistics included frequency distribution, percentage, standard deviation and the Chi-squared.

The study results were as follows : 1) Most members are female range of the age between 41-45 years , marital status was widowed, education was bachelor's degree or equivalent , status was government officer of the Cooperatives Promotion Department , member income level between 35,000-30,001 baht and the period of membership between 11-20 years. 2) The most applicant factors had Influence on decision making for an election of the board of director was factors of the policy(mean 3.89) The most sub-factors was system service policy development of cooperatives (mean 4.99). Next, applicant factors of the campaign(mean 3.73) the most sub-factors was present policy (mean 5.00) and applicant factors of the property (mean 3.30) the most sub-factors was knowledge (mean 4.31) 3) The relationship of the applicant factors affected the decisions of cooperatives member in the election of the board of director. Found that the state of personal factors of cooperative members had no relationship to the decision for an election of the board of director score at 0.05 level. When studying relationships for applicant factors of the property policy and campaign had relationship to the decision for an election of the board of director score at 0.05 level.

**Keywords :** Factors of Decision Making an Election, Cooperative Government Officer Cooperative Ltd., Bangkok

## กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริม การเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เฉพาะอย่างยิ่งผู้ศึกษาขอกราบ ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้จุดประกายในการศึกษาค้นคว้า นี้ ที่ได้ให้ความเมตตาแนะนำและติดตามจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งรองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิกรรมการสอบค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้แนะนำ แก้ไขเพิ่มเติม และรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หิรัญรัมย์ ผู้ซึ่งได้ให้คำแนะนำแนวทางในการศึกษา ตลอดจนคณะกรรมการดำเนินการ ทุกคนที่เห็นความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษา และ สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด หน่วยงานที่ได้ให้คำชี้แนะ รวมทั้งให้โอกาสในการค้นคว้า หาข้อมูลเสริม นอกเหนือจากความรู้และประสบการณ์จริง

ขอขอบคุณ สมาชิกที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ เพื่อน ๆ นักศึกษาทุกคน รวมทั้ง บุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงไว้ในที่นี้ ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด โดยเฉพาะการแจกแบบสอบถาม รวบรวมแบบสอบถามกลับคืน อีกทั้งให้คำแนะนำในการใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ศุภจีร์ อยู่วัฒนา

พฤษภาคม 2555

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
สารบัญตาราง .....	ฅ
สารบัญภาพ .....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา .....	3
กรอบแนวคิดการศึกษา .....	3
ขอบเขตของการศึกษา .....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง .....	7
บริบทสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด .....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารงานสหกรณ์ .....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ .....	29
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง .....	37
กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง .....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา .....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา .....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	60
บทที่ 4 ผลการศึกษา .....	62
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด .....	63

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	64
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	68
ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	73
ตอนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	76
ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	78
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	80
สรุปผลการศึกษา .....	80
อภิปรายผล .....	82
ข้อเสนอแนะ .....	84
บรรณานุกรม .....	86
ภาคผนวก .....	90
ก แบบสอบถาม .....	91
ข ประกาศเรื่องการรับสมัครคณะกรรมการดำเนินการ .....	98
ค ใบสมัครคณะกรรมการดำเนินการ .....	104
ประวัติผู้ศึกษา .....	106

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 สถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2549.....	12
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด.....	63
ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	65
ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	66
ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	67
ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	68
ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	69
ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพด้านครอบครัวกับการตัดสินใจ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	69
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ.....	70
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ..	71
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ..	71
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกกับการตัดสินใจ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	72
ตารางที่ 4.12 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ .....	73
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ .....	74
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ.....	74
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการหาเสียงกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ .....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ.....	75
ตารางที่ 4.17 ปัจจัยในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	76
ตารางที่ 4.18 บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	76
ตารางที่ 4.19 ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	77
ตารางที่ 4.20 การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	77
ตารางที่ 4.21 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ .....	78



## สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา .....	3
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด .....	10
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนในการตัดสินใจ .....	34



# บทที่ 1

## บทนำ

### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ได้รับการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภท สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2492 ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนย่างก้าวเข้าปีที่ 63 ปี ในเดือนกันยายน 2555 ที่จะถึงนี้ และด้วยสภาวะวิกฤติความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน ชาวสหกรณ์คงตระหนักเห็นความสำคัญว่า ค่านิยมสหกรณ์ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่จะช่วยจรรโลงให้คนสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ยุติความขัดแย้งภายใต้อุดมการณ์ช่วยตัวเองและช่วยซึ่งกันและกัน ด้วยการดำเนินงานตามระบอบประชาธิปไตยโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีความเสมอภาค เทียงธรรม และสามัคคี ตลอดจนนโยบายที่มุ่งเน้นในการช่วยเหลือสมาชิกเพื่อให้เป็นสหกรณ์ที่มั่นคงและเป็นที่ยอมรับในหมู่มวลสมาชิก ตลอดจนสาธารณชนภายนอก การทำงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ประกอบกับการบริหารงานที่มีคุณภาพ ทำให้สหกรณ์สามารถแข่งขันกับสถาบันทางการเงินอื่นๆ อย่างที่เห็นได้ชัด คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่น้อยกว่าสถาบันทางการเงิน และอัตราเงินปันผลตามหุ้นที่มากกว่าสถาบันทางการเงิน แต่อย่างไรก็ตามสหกรณ์ก็ไม่ได้นิ่งเฉยได้ออกผลิตภัณฑ์เงินฝากใหม่ๆ เพื่อเป็นทางเลือกในการออมให้กับสมาชิก เช่น เงินฝากออมทรัพย์มีศรีสุข เงินฝากประจำทรัพย์เสริมฐิ เงินฝากประจำ 24 เดือนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 4.50 รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เช่น การแก้ไขระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้เพื่อลดระยะเวลาการกู้รวมหนี้ จาก 12 เดือน เป็น 6 เดือน เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2554 การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทจากร้อยละ 6.00 ต่อปี เหลือ 5.50 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 และการเพิ่มวงเงินกู้ฉุกเฉินจาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในช่วงการเกิดอุทกภัยตามจังหวัดต่าง ๆ ในช่วงเดือนสิงหาคม จนถึง ธันวาคม 2554 ที่ผ่านมาด้วยการกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน 3 ประการ คือ เงินช่วยเพื่อการดำรงชีพรายละ 5,000 บาท พักชำระหนี้เฉพาะต้นเงินกู้ 6 เดือน และเงินกู้เพื่อซ่อมแซมบ้านรายละไม่เกิน 300,000 บาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 ต่อปี ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ที่มี



ศักยภาพและการบริการที่มีมาตรฐานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกคน ส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบปี 2554 ที่ผ่านมามีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจยิ่ง

สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจที่แตกต่างไปจากองค์กรธุรกิจเอกชน และรัฐวิสาหกิจ เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นส่วนรวม มิได้มีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียวแต่เกิดจากการมาร่วมตัวกันของสมาชิก มีกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการที่ยึดมั่นหลักการ วิธีการสหกรณ์ เพื่อความมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึ่งพาของสมาชิก ดังนั้น จึงต้องมีคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารงานสหกรณ์ และจำเป็นจะต้องใช้หลักของการเลือกสรรบุคลากรที่เหมาะสม และเต็มใจที่จะมาทำงานแทนตนและเพื่อส่วนรวมในนามของสมาชิกสหกรณ์ เมื่อมีการเลือกบุคคลที่เห็นสมควรมาทำงานแทน บุคคลซึ่งอาสามาทำงานแทนสมาชิกก็จะต้องปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถให้สมกับความไว้วางใจจากมวลสมาชิกที่ได้รับมา และทำงานแทนสมาชิกเสมือนหนึ่งว่าสมาชิกนั้นๆ มาปฏิบัติงานด้วยตัวเอง แต่ในทางปฏิบัติสมาชิกของสหกรณ์มักจะไม่ได้ถือหลักปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อนี้ แต่กลับไปเลือกผู้บริหารสหกรณ์จากความรู้สึกของความผูกพันในฐานะเพื่อนฝูง หรือผู้รู้จักคุ้นเคยมากกว่าประการอื่น จากเหตุนี้เองจึงส่งผลให้สหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อยไม่อาจมีผู้บริหาร หรือคณะผู้บริหารในสหกรณ์ที่มีความสามารถอย่างแท้จริง เพราะบุคคลที่เป็นผู้รู้จักคุ้นเคยและเลือกสรรมานั้น อาจไม่มีความรู้หรือคุณสมบัติตรงตามงานก็ได้ ดังนั้นถ้าสมาชิกต้องการให้สหกรณ์มีทิศทางและจุดหมายของการดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์เป็นส่วนรวม จึงควรที่จะใช้พิจารณาให้มากในการคัดสรรผู้อาสามาทำงานแทนสมาชิกในสหกรณ์อย่างผู้มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในทางการทำงาน จึงจะช่วยรังสรรค์ให้งานสหกรณ์ก้าวหน้าไปได้ (วรเทพ ไททยาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550 : 45-66)

จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการดำเนินการที่ดีต้องมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้มีความสามารถด้านการบริหารเชิงธุรกิจ แต่ต้องคำนึงเกี่ยวกับหลักและวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างมาก รวมทั้งมีความเสียสละและอุทิศเวลาให้กับสหกรณ์ จึงจะทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น อันส่งผลให้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์พึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ดังนั้น จึงต้องการศึกษาว่ายังมีปัจจัยใดนอกเหนือจากผลตอบแทนที่สหกรณ์จัดให้แก่สมาชิก ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการมาเป็นตัวแทนในการบริหารงานสหกรณ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน และพัฒนาระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด เพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากที่สุดและได้รับความพึงพอใจสูงสุด เป็นผลให้การเลือกตั้ง

คณะกรรมการดำเนินการได้ผู้ที่มีความสามารถและมีวิสัยทัศน์การบริหารงานสหกรณ์อย่างแท้จริง อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ให้ตรงตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ต่อไป

## 2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้สมัครในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

## 3. กรอบแนวคิดการศึกษา

### ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก
- เพศ
- อายุ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- สถานะ
- รายได้
- เวลาการเป็นสมาชิก



### ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

การตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด
<b>ปัจจัยด้านผู้สมัคร</b>
- คุณสมบัติผู้สมัคร
- นโยบายผู้สมัคร
- รูปแบบการหาเสียง

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

## 4. ขอบเขตของการศึกษา

### 4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บุคคลผู้เป็นสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทั่วประเทศประเภทสมาชิกสามัญปี 2554 ซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้งตามข้อบังคับสหกรณ์ จำนวน 6,453 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทั่วประเทศประเภทสมาชิกสามัญปี 2554 ซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้งตามข้อบังคับสหกรณ์ จำนวน 377 คน ได้มาโดยการสุ่มสุตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane

4.2 ขอบเขตด้านสถานที่ ศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ที่สังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

### 4.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

4.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานะ รายได้ และเวลาการเป็นสมาชิก

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ปัจจัยด้านผู้สมัคร ประกอบด้วยคุณสมบัติ นโยบาย และรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร

4.4 ขอบเขตด้านเวลา เดือนมกราคม 2555 – พฤษภาคม 2555

## 5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

5.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ที่มีสิทธิเลือกตั้ง สิ้นปีทางบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

5.3 คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

**5.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก** หมายถึง ปัจจัยที่สมาชิกคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ปัจจัยด้านผู้สมัคร ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร และปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง

**5.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานะหน้าที่การงาน รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

**5.4.2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร** ได้แก่ มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก มีการศึกษา ประกอบวิชาชีพในสายงานเดียวกันกับสมาชิก มีบุคลิกภาพดี เคยเป็นกรรมการดำเนินการและมีประสบการณ์ในการทำงานทำงานเพื่อหน่วยงานส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ และสมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว

**5.4.3 ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร** ได้แก่ เงินปันผลสูง ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก สวัสดิการบำเหน็จบำนาญสมาชิก เพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิต เพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้ ช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์ เงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มวงเงินกู้สมาชิก เพิ่มเงินออมของสมาชิก พัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ เพิ่มทุนสำรองของสหกรณ์ เพิ่มจุดบริการ (สาขา) ตามหน่วยงานสมาชิก ออกหน่วยให้บริการสมาชิกถึงหน่วยงาน การมีส่วนร่วมของสมาชิกและเพิ่มการหักค่าหุ้นรายเดือน

**5.4.4 ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง** ได้แก่ จัดทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร แนะนำตัวทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ออกหาเสียงถึงหน่วยงานและเข้าถึงตัวสมาชิก หัวคะแนนในหน่วยงานเป็นผู้แนะนำ สัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่สมาชิกเสนอ หาเสียงเป็นทีมสมัครเป็นทีม นโยบายและคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน ผู้สมัครสนับสนุนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกรับเสนอ นโยบาย และการนำเสนอผลงาน

**5.5 สถานะ** หมายถึง สถานภาพของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์จำกัด โดยแบ่งกลุ่มตามสิทธิและหน้าที่ของทางราชการ คือ ลูกจ้างชั่วคราว ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และข้าราชการ

## 6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการเลือกผู้บริหารมาทำงานแทนตน

6.2 สหกรณ์ออมทรัพย์อื่นๆ และขบวนการสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของตนต่อไป

6.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษาและวิธีการเลือกตั้งโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งหมด เผยแพร่และแนะนำสหกรณ์ในความรับผิดชอบ ตลอดจนนำเสนอกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพการณ์การเลือกตั้งทั่วไปในระดับประเทศ ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้



## บทที่ 2

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งได้เป็น 6 หมวด ดังนี้

1. บริบทสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด
2. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารงานสหกรณ์
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
5. กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 1. บริบทสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

##### 1.1 ความหมายและลักษณะมูลฐานของสหกรณ์

##### 1.1.1 ความหมายของสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิตดาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2521 (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2542 : 1) ว่า “สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมองและงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ ขาดไม่ได้ต้องพร้อม”

สหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 4) หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

สรุป ความหมายสหกรณ์ คือ องค์กรที่บุคคลมารวมตัวกันเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันมีเป้าหมายคือการกินดีอยู่ดีมีสันติสุขร่วมกัน ตามแนวทางในหลักการสหกรณ์ที่เป็นสากล

## 1.2 ลักษณะมูลฐานของสหกรณ์

การสหกรณ์ในประเทศไทย กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2550:3-15) สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 สหกรณ์เป็นของสมาชิก บริหารงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นวิธีการในการดำเนินงาน

### 1.2.1 ลักษณะมูลฐานของสหกรณ์ ประกอบด้วย

1. กลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างเดียวกัน
2. เจตนารมณ์ที่จะช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นและร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
4. วัตถุประสงค์ขององค์กรธุรกิจนี้คือ ส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิก และครอบครัว

สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์มีสำนักงานตั้งอยู่ เลขที่ 20 ณ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ถนนพิชัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

ปรัชญาดำเนินการของสหกรณ์ คือ “ทรัพย์สินย่อมพอกพูนขึ้นได้เหมือนดั่งกองจอมปลวก”(ข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์, 2544 : 2) ซึ่งสามารถตีความหมายได้ว่า สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ต้องการช่วยส่งเสริมให้สมาชิกของสหกรณ์มีความมั่นคง ร่ำรวย และอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ที่ต้องการเจริญเติบโต และดำรงอยู่อย่างยั่งยืนด้วย

### การบริการของสหกรณ์ที่ให้แก่สมาชิก มีดังนี้

1. ส่งเสริมการออมทรัพย์ ซึ่งมีอยู่ 2 วิธี คือ
  - 1.1 โดยการถือหุ้น ซึ่งการถือหุ้นสหกรณ์จะหักเงินค่าหุ้นรายเดือนจากบัญชีเงินเดือนของสมาชิกสหกรณ์ หรือการนำเงินสดซื้อหุ้นพิเศษ ซึ่งผลตอบแทนจากการถือหุ้นจะได้รับในรูปของเงินปันผลประจำปี

การถือหุ้นในสหกรณ์ หุ้นมีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท สมาชิกสหกรณ์ ต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการถือหุ้นเป็นประจำทุกเดือน อัตราการถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของเงินได้รายเดือนของสมาชิก



1.2 โดยการรับฝากเงินซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

- เงินรับฝากประเภทออมทรัพย์
- เงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ
- เงินรับฝากประเภทประจำ 3 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน

2. ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้ประเภทฉุกเฉิน โดยผ่านระบบเอทีเอ็มของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สมาชิกสามารถยื่นกู้ได้ในวงเงินหนึ่งเท่าของเงินเดือน แต่ไม่เกินสองหมื่นบาท ส่งชำระได้ในอัตราขั้นต่ำร้อยละ 10 ของเงินเดือน และต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน

2.2 เงินกู้ประเภทสามัญ สมาชิกจะยื่นกู้ได้ต้องมีเงินเดือนคงเหลือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 สามารถส่งชำระได้ไม่เกิน 100 งวด และจะต้องเป็นสมาชิกมาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน ดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้แก่สมาชิกที่ขอกู้เงินในรอบปี สหกรณ์จ่ายคืนในรูปของเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก ทั้งนี้ตามการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

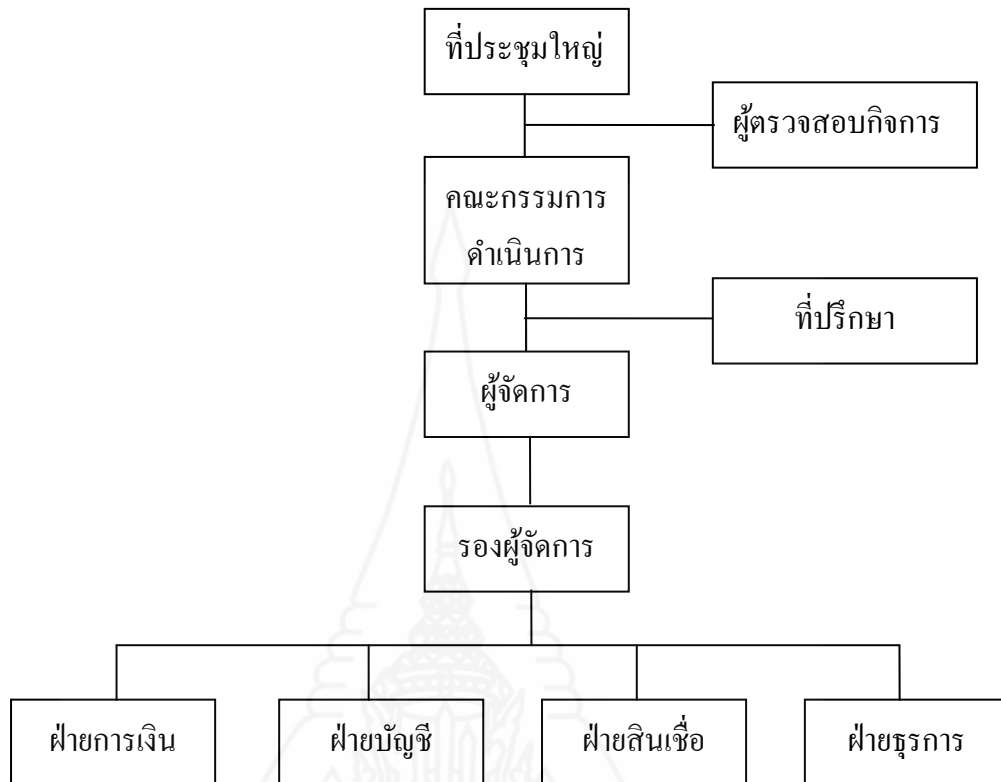
3. ให้สวัสดิการแก่สมาชิก ดังนี้

3.1 ให้ทุนเพื่อการศึกษาอบรมสัมมนาแก่สมาชิก และบุตรธิดาของสมาชิก ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับอุดมศึกษา โดยใช้คะแนนผลการเรียนทั้งปี และเป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละปี

3.2 ให้เงินช่วยเหลือครอบครัวสมาชิกผู้ถึงแก่กรรม สหกรณ์จะจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ทายาทของสมาชิกผู้ถึงแก่กรรมรายละ 300,000 บาท โดยจะหักชำระหนี้สหกรณ์ก่อนหากมีหนี้อยู่กับสหกรณ์ เงินค่าทำศพรายละ 5,000 บาท ซึ่งทายาทของสมาชิกจะต้องแจ้งและยื่นคำร้องหลังจากที่สมาชิกเสียชีวิตตามประกาศที่กำหนด



### โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด



ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

จากภาพที่ 2.1 โครงสร้างดังกล่าวของสหกรณ์ ผู้วิจัยกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. **ที่ประชุมใหญ่** คือ การประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะประกาศเป็นวันประชุมใหญ่ เพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมประชุม โดยจะกำหนดขึ้นปีละหนึ่งครั้งภายใน 150 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ (สหกรณ์ปีบัญชีสิ้นเดือนธันวาคมของทุกปี) ในกรณีเลือกตั้งกรรมการสหกรณ์ สมาชิกหนึ่งคนมีสิทธิใช้เสียงต่อหนึ่งคะแนน จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ต้องไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่า 100 คน จึงจะครบองค์ประชุม

2. **สมาชิก** คือ ผู้ที่มีชื่อและลงรายมือชื่อในบัญชีรายชื่อ และได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับ และชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

สิทธิและหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิก ผู้เข้าเป็นสมาชิกต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าหุ้นรายเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าของเงินเดือนที่สมาชิกได้รับ และต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าคนละ 50 บาท

3. **ผู้ตรวจสอบกิจการ** คือ บุคคลผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก หรือบุคคลภายนอก ผู้ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และความเหมาะสม เป็นผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ซึ่งคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกิน 3 คน และการดำรงตำแหน่งอยู่ได้มีกำหนดเวลาหนึ่งปีบัญชีสหกรณ์

4. **คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์** คือ บุคคลผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ซึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบสี่คนกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่ง คณะกรรมการดำเนินการมีวาระอยู่ในตำแหน่งครั้งละ สองปี นับแต่วันเลือกตั้งกรรมการดำเนินการที่พ้นจากตำแหน่งอาจจะสมัครรับเลือกตั้งได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน (ไม่เกินสี่ปี)

5. **ที่ปรึกษาของสหกรณ์** คือ ผู้ที่คณะกรรมการดำเนินการเชิญสมาชิก หรือบุคคลภายนอก ที่ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเป็นที่ปรึกษา และที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ได้ไม่เกินห้าคน เพื่อให้ความเห็นแนะนำในการดำเนินการทั่วไปของสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ที่สหกรณ์กำหนด

6. **ผู้จัดการ รองผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์** คือ บุคคลผู้ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกจากบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรู้ความสามารถและความเหมาะสม เพื่อแต่งตั้ง หรือจ้างเป็นผู้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ โดยบรรจุให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำและทำหนังสือสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐาน และมีการวางหลักประกันในการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์จะแบ่งการทำงานเป็น 4 ฝ่าย โดยมีผู้จัดการและรองผู้จัดการทำหน้าที่ดูแลการปฏิบัติงาน หน้าที่การปฏิบัติงานทั้ง 4 ฝ่ายมี ดังนี้

1. ฝ่ายการเงิน มีระดับหัวหน้าฝ่ายจำนวน 1 คน และระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการจำนวน 4 คน รวมเป็น 5 คน ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเงินของสหกรณ์ เช่น การรับเงินชำระหนี้เพิ่มหุ้น จากสมาชิกสหกรณ์ การจ่ายเงินให้กับสมาชิก กรณีสมาชิกยื่นกู้เงิน การรับฝากและถอนเงินของสมาชิก ออกใบรับเงินของสมาชิก สรุปการรับ - จ่ายเงินสดประจำวัน นำเงินสดฝากธนาคาร ควบคุมการรับจ่ายเงินให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายบัญชีมีระดับหัวหน้าฝ่ายจำนวน 1 คน และระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการจำนวน 1 คน รวมเป็น 2 คน รับผิดชอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามระเบียบ ตรวจสอบสำคัญให้ถูกต้อง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารทางบัญชีของสหกรณ์ จัดทำงบการเงินของสหกรณ์ ปิดบัญชีประจำเดือน เก็บรายละเอียดประกอบงบการเงิน ตรวจสอบยอดเงินคงเหลือประจำวันเพื่อยืนยันกับแผนกการเงิน ปิดงบประจำปี และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายสินเชื่อมีหัวหน้าฝ่ายจำนวน 1 คนและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการจำนวน 6 คน รวมเป็น 7คน ทำหน้าที่ตรวจสอบเอกสารในการกู้เงินของสมาชิก ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ และมติของสหกรณ์ เก็บเอกสารเกี่ยวกับการกู้เงิน ควบคุมรายละเอียดรายตัวของสมาชิก

4. ฝ่ายธุรการมีหัวหน้าฝ่ายจำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการจำนวน 2 คน รวมเป็น 3 คน ทำหน้าที่รับเรื่องต่าง ๆ เช่น รับหนังสือเข้า ส่งหนังสือออก จัดส่งเอกสารให้กับสมาชิก จัดพิมพ์รายงานการประชุม พร้อมรายละเอียดประกอบรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ งานด้านบุคลากร และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

#### ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีจำนวนสมาชิก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 จำนวน 6,453 คน ทุนเรือนหุ้น คงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 จำนวน 1,637,559,350 บาท เงินรับฝากจากสมาชิกคงเหลือทุกประเภท จำนวน 1,605,329,246.94 บาท และเงินให้กู้แก่สมาชิกคงเหลือทุกประเภท 3,846,470,000 บาท

ตารางที่ 2.1 สถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2549

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับ	รายการ	ปี 2553	ปี 2552	ปี 2551	ปี 2550	ปี 2549
1	จำนวนสมาชิก(คน)	6,453	6,453	6,344	6,400	6,438
2	ทุนเรือนหุ้น	1,516.96	1,398.93	1,284.72	1,181.84	1,086.90
3	ทุนสำรอง	206.36	195.06	183.76	157.10	148.03
4	ทุนสะสมอื่น ๆ	17.74	16.04	11.6	23.68	21.46
5	เงินรับฝากจาก					
	- สมาชิก	1,343.70	1,390.80	1,169.25	1,023.53	852.15
	- สหกรณ์อื่น ๆ	310.00	73.56	246.56	275.56	195.00
6	เงินให้กู้แก่สมาชิก	3,447.35	3,055.78	2,910.27	2,695.87	2,337.62
7	ทุนดำเนินงาน	3,581.72	3,205.82	3,023.69	2,776.98	2,443.77
8	รายได้	191.47	185.60	190.75	172.43	139.62
9	รายจ่าย	69.14	3.36	81.08	74.02	48.88
10	กำไรสุทธิ	122.33	112.24	109.67	98.41	90.74

ที่มา : รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

## 2. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารงานสหกรณ์

### 2.1 ความหมายของสหกรณ์ คุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

สหกรณ์ (Co-operative) ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

ในขณะเดียวกันในการประชุมเชิงวิชาการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 เพื่อให้คำจำกัดความของคำว่า สหกรณ์ คุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์และวิธีการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2544) ได้สรุปความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

**2.1.1 ความหมายของสหกรณ์ (Co-operative)** สหกรณ์ คือองค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยความสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการอันจำเป็นและความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการแปลความจากคำนิยามของสหกรณ์สากลที่กำหนดขึ้นโดย International Co-operative Alliance (ICA) ความเป็นสหกรณ์ A co-operative is an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common economics, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.

**2.1.2 ความหมายของคุณค่าของสหกรณ์ (Co-operative Values)** สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

**2.1.3 ความหมายของอุดมการณ์สหกรณ์ (Co-operative Ideology)** อุดมการณ์สหกรณ์คือความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

อุดมการณ์สหกรณ์ เป็นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้ความปรารถนาสมหวังโดยนำหลักศีลธรรมและจริยธรรมมาใช้ประกอบการใช้หลักการสหกรณ์สากลทั้ง 7 ข้อดังกล่าวในการช่วยเหลือตนเองของสมาชิกอาจจะต้อง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีวินัย และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) เสียสละ เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน เวลา แรงงาน ความรู้ และ 2) แบ่งปัน เช่น ผลได้ ส่วนเกิน (กำไร) และแบ่งปันน้ำใจ ความหวังโยอาทรกัน

ในประเทศไทยที่คนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา (รัตนาโพธิสุวรรณ, 2548: 16) จึงมักจะนำหลักศีลธรรมมาประกอบการอธิบายว่า การช่วยเหลือตนเองต้องนำหลักศีลธรรมหลายอย่างมาใช้ เช่น อธิปไตย 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจในการเป็นสมาชิก 2) วิริยะความเพียรพยายามทำธุรกิจกับสหกรณ์และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสหกรณ์ 3) จิตตะ ความมุ่งมั่นจงรักภักดีต่อสหกรณ์ 4) วิมังสา ความมีสติปัญญาใคร่ครวญ ไตร่ตรองในการประชุมใหญ่ และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

หลักการของการช่วยเหลือตนเองอีกหลักการหนึ่งคือ ทิฏฐุชัมมิกัตถประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์ที่จะหาได้ในชาตินี้ ประกอบด้วย 1) อุฏฐานสัมปทา (อุ) มีความอดุสาหะขยันหมั่นเพียรประกอบอาชีพ 2) อารักขสัมปทา (อา) การรักษาทรัพย์ที่หามาได้ เช่น เก็บออมฝากธนาคาร 3) กัลป์ยาณมิตตา (กะ) การคบเพื่อนที่ดีก็จะนำไปสู่สิ่งดี ๆ 4) สมชีวิตตา (สะ) การรู้จักทำมาหากินเลี้ยงชีพด้วยความรู้จักประมาณตนมีความพอเพียง

หลักการที่นำมาใช้กับการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อาจจะใช้สังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย สาราณียธรรม 6 ซึ่งเป็นธรรมแห่งการสร้างความร่วมมือกันสามัคคีกัน ดังนี้ 1) ทาน การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการแบ่งปันกัน 2) ปิยวาจา การพูดจาอย่างสร้างสรรค์ พูดในสิ่งที่ดีที่จะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ 3) อัถลจริยา การบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูลกัน เช่น การค้าประกันเงินกู้ร่วมกัน การช่วยเหลือกันในกิจการของสหกรณ์ 4) สมานัตตา การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์จัดประชุม 5) เมตตาการุณม การช่วยเหลือกัน เช่น การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจการร่วมมือระหว่างสหกรณ์และความเอื้ออาทรต่อชุมชน 6) เมตตาวจีกรรม การบอกแจ้งแนะนำตักเตือนกัน เช่น การเข้าร่วมประชุม การให้การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร 7) เมตตามโนกรรม การคิดด้วยความเมตตา เช่น คิดแก้ไขปัญหาให้กลุ่มสมาชิก คิดที่จะมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจกับสหกรณ์ คิดที่จะร่วมมือระหว่างสหกรณ์ และคิดที่จะเอื้ออาทรต่อชุมชน 8) สาธารณโภคี การแบ่งลาภโดยชอบธรรม เฉลี่ยเจือจานให้ได้มีส่วนร่วมเท่ากัน เช่น การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก และการจัดสรรเงินส่วนเกิน (กำไร) 9) สีสสามัญญตา การประพฤติสุจริตกับผู้อื่นไม่เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ เช่นการควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การปกครองตนเอง และเป็นอิสระ ความมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเสมอกัน 10) ทิฏฐิสามัญญตา มีความเห็นชอบร่วมกับเพื่อนร่วมหมู่คณะ เช่น เห็นชอบในหลักการ วิธีการสหกรณ์ และมีความจงรักภักดีต่อสหกรณ์ เป็นต้น

**2.1.4 ความหมายของหลักการสหกรณ์ (Co-operative Principles)** หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม

หลักการสหกรณ์สากลปัจจุบัน 7 ประการ ดังนี้

1) เปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ (Voluntary and open membership) สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมืองหรือศาสนา

2) การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic member Control) สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิกในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน(สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

3) การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก (Member Economic Participation) สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการ “ให้” และควบคุมการ “ใช้” เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน
- (2) โดยจัดให้เป็นทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งแห่งทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน
- (3) เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์
- (4) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

4) การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) องค์กรที่สหกรณ์จำต้องมีข้อตกลงหรือสหกรณ์เป็นองค์กรอิสระและพึ่งพาตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิก ผูกพันกับองค์กรอื่น ๆ รวมถึงองค์กรของรัฐหรือต้องแสวงหาทุน จากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตยและยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

5) การศึกษา การฝึกอบรมและข้อมูลข่าวสาร (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้



6) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Co-operation Among Co-operatives) สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

7) ความเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

**2.1.5 ความหมายของวิธีการสหกรณ์ (Co-operative Practices)** วิธีการสหกรณ์คือการนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกโดยไม่ละเลยหลักการบริหารธุรกิจ

การนำหลักสหกรณ์มาใช้ในทางปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละประเภท เช่น การจัดตั้ง การระดมทุน การบริหารงาน การดำเนินธุรกิจ การส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชนโดยกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ในกฎหมาย หรือ พ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อตกลง และสัญญาของสหกรณ์

จะเห็นได้ว่า วิธีการสหกรณ์เป็นการนำหลักสหกรณ์ทั้ง 7 ข้อมาปฏิบัติโดยผ่านตามขั้นตอนการดำเนินงานตามอุดมการณ์สหกรณ์ และเป็นไปตามโครงสร้างการจัดองค์กรของแต่ละสหกรณ์ ทั้งนี้โดยผ่านกฎหมายหรือพ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อตกลง และสัญญา ฯลฯ ของแต่ละสหกรณ์ โดยมีศีลธรรม จริยธรรม กำกับการปฏิบัติ

เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกโดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ จะพบว่า วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักสหกรณ์มาใช้โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นเริ่มดำเนินการ โดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 1, 2 และ 5
- 2) ขั้นบำรุงรักษาโดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 3, 4
- 3) ขั้นพัฒนาให้ยั่งยืน โดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 5, 6 และ 7

ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนนี้มีเครื่องมือที่นำมาใช้กำกับการปฏิบัติ 3 ด้าน คือ (3 มุม)

- 1) ด้านกฎหมายและข้อบังคับ เช่น พ.ร.บ.สหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ เป็นต้น
- 2) ด้านเศรษฐกิจ เช่น การทำธุรกิจร่วมกันเพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อมีส่วนเกินจากการทำธุรกิจก็นำมาจัดสรรคืนสมาชิกอย่างเหมาะสมหรือถ้าทำผิดกฎระเบียบ ข้อตกลง ก็มีการปรับหรือเรียกค่าเสียหายได้

- 3) ด้านสังคม เช่น มีจิตสำนึกในการร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนบนความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์และมีจิตสำนึกในการดูแลสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยมีศีลธรรมและจริยธรรมกำกับ

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานทั้ง 3 ขั้นตอน มี 3 มุม (เครื่องมือ 3 ด้าน) เข้ามาเกี่ยวข้องกับเสมอ จะขาดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือมุมใดมุมหนึ่งไปไม่ได้

นอกจากนั้น คำรณ ปั้นประณต (2541: 13) ยังได้สรุปไว้ว่า สหกรณ์โดยวิญญานและการปฏิบัติ เป็นการดำเนินธุรกิจที่รักความสงบ สุภาพ และเป็นธรรมต่อสังคมยิ่งกว่าองค์กรใด ๆ กล่าวคือ

- 1) สหกรณ์ไม่นิยมการกินแรง (Exploitation) ไม่ว่าจะกระทำระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือระหว่างรัฐกับบุคคล
- 2) สหกรณ์เป็นเศรษฐกิจของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ตรงตามหลักการของประชาธิปไตยทุกอย่าง
- 3) สหกรณ์เคารพเสรีภาพ อิสรภาพ ความเสมอภาคและสันติภาพ
- 4) สหกรณ์ยึดสิทธิมนุษยชน (Human Rights) และสิทธิโดยธรรมชาติ (National Right) เป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจของสหกรณ์
- 5) สหกรณ์กระจายอำนาจ (Decentralize) ไม่รวมอำนาจ (Centralize)
- 6) สหกรณ์ไม่มีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน (ทุนนิยม) และไม่มีช่องว่างระหว่างคนมีอำนาจกับคนไม่มีอำนาจ (คอมมิวนิสต์)
- 7) สหกรณ์ไม่มีชนชั้น (Class) เพราะสหกรณ์ไม่มีการเบียดเบียนเอาเปรียบกินแรง (Exploitation) ระหว่างบุคคลกับบุคคล (ทุนนิยม) หรือระหว่างรัฐกับบุคคล (คอมมิวนิสต์)
- 8) สหกรณ์ให้เสรีภาพและไม่มีการกีดกันในทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา ดังนั้น ต่างเพศ ต่างเชื้อชาติ ต่างสังคม ต่างศาสนา หรือ ต่างพรรคการเมืองก็สามารถดำเนินธุรกิจด้วยกันได้
- 9) สหกรณ์เป็นกลาง ไม่เผด็จการ ร่วมสังคมกับทุนนิยมได้อย่างสันติ และสหกรณ์ไม่เป็นศัตรูกับคอมมิวนิสต์
- 10) สหกรณ์ คือ สังคมของกลุ่มอาชีพที่มีการประสานประโยชน์กัน และปกครองตนเองอย่างเสมอภาคในกลุ่ม (Co-operative self governing group)
- 11) สหกรณ์ถือว่าคนสร้างสังคม ไม่ใช่สังคมสร้างคน จึงประเมินคุณค่าของคนด้วยจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรม

## 2.2 แนวทางการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการจำเป็นจะต้องมีความรู้ในด้านการจัดการงานของสหกรณ์เป็นอย่างดี ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้สหกรณ์สามารถพัฒนางานให้มีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ เราอาจ



จำแนกการบริหารในสหกรณ์ออกเป็น 3 ประการ (วาทะพินัยวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550: 80 -85)

**2.2.1 การบริหารงาน** หมายถึง การที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องคอยกำกับควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้มีความก้าวหน้า เจริญเติบโตตามเจตนารมณ์ของสมาชิกผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ การบริหารงานในที่นี้หมายถึง การที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องกำหนดนโยบาย แนวทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดหมายของการทำงานให้สัมฤทธิ์ผลด้วยการใช้คน เงิน เวลา และ ทรัพยากรอย่างประหยัดที่สุด คณะกรรมการดำเนินการจึงจะต้องดูแลงานของสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

- 1). การจัดองค์การ
- 2) สายการบังคับบัญชา
- 3) การกำหนดคุณลักษณะของงาน
- 4) การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร
- 5) การจัดระบบภายในของสหกรณ์ เช่น ระบบเอกสาร พัสดุ การใช้คอมพิวเตอร์

การประมวลข่าวสาร ข้อมูล การติดต่อประสานงาน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การกระจายอำนาจหน้าที่ การจัดวางตำแหน่งเจ้าหน้าที่ การแบ่งแยกภารกิจ การจัดแบ่งสถานที่ เป็นต้น

ในการบริหารงานนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีการกำหนดให้ตนเองมีโอกาสได้รู้การปฏิบัติงานประจำภายในสหกรณ์อย่างรวดเร็ว และทันการ โดยผ่านระบบการรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการยังจะต้องคอยควบคุมดูแลการบริหารงานภายในสหกรณ์โดยผ่านหลักการทางด้านนิติการ เช่น การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสม และทันสมัยอยู่เสมอ

**2.2.2 การบริหารบุคลากร** คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีการบริหารบุคลากรอย่างมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้เพราะบุคลากรของสหกรณ์เป็นกลไกหลักที่สำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงจะต้องมีความละเอียด รอบคอบ ระมัดระวัง พิถีพิถันในการบริหารงานบุคลากร โดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดจำนวนบุคลากร
- 2) การสรรหาบุคลากร
- 3) การจัดวางตำแหน่งบุคลากรของสหกรณ์ตามความถนัด ตามความรู้ ตาม

ความสามารถ และตามประสบการณ์ มีหลักการให้คุนและโทษแก่บุคลากรอย่างเป็นระบบภายใต้พื้นฐานของความยุติธรรมและคุณธรรม

4) มีการสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรที่ทำงานในสหกรณ์ สร้างขวัญ สร้างกำลังใจ อย่างสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงการทำลายน้ำใจ และการกระทำการอันจะก่อให้เกิดการแตกแยกออกเป็น กลุ่ม หรือเป็นหมู่คณะเล็ก ๆ ในสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สมควรที่จะใช้นโยบายในการ แบ่งแยกการปกครองในสหกรณ์เป็นอันขาด

5) จะต้องมึนโยบายในการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งในด้านการพัฒนา จิตความสามารถด้วยการเวียงงาน ฝึกงาน หรือดูงาน และการพัฒนาความรู้ด้วยการฝึกอบรมทาง วิชาการหรือสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับ

**2.2.3 การบริหารเงิน** คณะกรรมการดำเนินมีความจำเป็นจะต้องบริหารเงินของ สหกรณ์ภายใต้หลักการของการทำงานในฐานะตัวแทนของสมาชิก ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการ ดำเนินการจะต้องบริหารการเงินของสหกรณ์ ซึ่งมีใช่เป็นเงินของตนเองหาก แต่เป็นเงินที่เกิดจาก องค์กรร่วมของสมาชิก จึงควรที่จะต้องวางแนวทางการบริหารการเงินของสหกรณ์ด้วยความ สุขุม คัมภีร์ภาพ ระมัดระวังเอาใจใส่ ติดตามผลด้วยความรู้ ด้วยความอดุสาหะวิริยะและกล้าที่จะ ตัดสินใจ ขณะเดียวกันก็ห้าวหาญเพียงพอต่อความรับผิดชอบในงานที่ตนได้ตัดสินใจดำเนินการไป แล้ว การบริหารการเงินของสหกรณ์โดยพื้นฐานคณะกรรมการดำเนินการจะต้องรับทราบว่

1) องค์กรประกอบของตะกร้าเงินในสหกรณ์ (Money Basket) ประกอบด้วยอะไรบ้าง หมายความว่า เงินที่ไหลเข้ามาในสหกรณ์แต่ละวัน แต่ละเดือน หรือแต่ละปีมีส่วนประกอบของเงิน ประเภทใด เช่น เงินเข้ามาในสหกรณ์ 100 บาท ควรจะทราบว่าเป็นเงินระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว ปริมาณอย่างละเท่าใด เพื่อที่จะสามารถนำไปจัดสรรการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ถูกต้อง โดยธรรมชาติเงินที่เข้ามาสู่สหกรณ์อาจจะมาจากเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าหุ้น เงินค่าดอกเบียย ต้นเงินกู้ส่งคืน เงินฝากจากสมาชิก เงินฝากจากสหกรณ์อื่นหรือบุคคลอื่น เงินกู้จากสถาบันอื่น เป็นต้น สัดส่วนของเงินเหล่านี้ต้องทราบได้ว่าปรุงแต่งขึ้นมาจากเงินแต่ละประเภทเป็นเท่าไร จึงรวมกัน เข้าเป็น 100 บาท หรือ 100%

2) คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีความรู้หรือปรึกษาผู้ที่รู้ เพื่อที่จะให้เกิด แนวความคิดในการจัดระบบการเงินในรอบ 3 ประการ

(1) รู้ล่วงหน้าหรือสามารถคาดคะเนได้ว่าสหกรณ์จำเป็นจะต้องให้เงินเมื่อไร เป็นจำนวนเงินเท่าไร (Anticipating of Financial Needs)

(2) จะต้องสามารถหยั่งทราบได้ว่า หากมีความจำเป็นที่สหกรณ์จะต้องใช้เงิน อย่างกะทันหัน จะสามารถแสวงหาแหล่งเงินได้จากที่ใดมาป้อนให้ทันต่อการใช้งาน (Acquiring Financial Resources)

(3) จะต้องสามารถบริหารเงินของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นผลดีต่อสหกรณ์ (Allocated Fund in the Business)

นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการยังควรที่จะต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากเอกสารทางการเงินในเบื้องต้นได้ หรือมิฉะนั้นก็อาจจะปรึกษากับผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยพิจารณาข้อมูลจากงบกระแสเงินสด งบดุล หรืองบทดลอง เป็นต้น

3) การกำหนดงบประมาณของสหกรณ์ เป็นงานชิ้นสำคัญที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีความระมัดระวังในการจัดวางงบประมาณอย่างละเอียดรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องไม่สร้างรายได้ หรือประมาณการรายได้มากเกินไปเกินกว่าเกณฑ์สมควร เพราะในหลายๆ กรณีมักปรากฏว่า คณะกรรมการดำเนินการประมาณการรายได้เอาไว้ค่อนข้างสูง เพื่อที่จะให้มีรายจ่ายค่อนข้างมาก แต่ท้ายที่สุดก็ไม่สามารถจัดหารายได้ตรงตามที่กำหนดไว้เป็นผลให้กระทบกระเทือนต่อการจัดสรรกำไรของสหกรณ์ และหนักไปกว่านั้นอาจทำให้สหกรณ์ถึงกับขาดทุนก็ได้ ในด้านรายจ่ายคณะกรรมการดำเนินการก็จะต้องกำหนดรายจ่ายในทิศทางที่ประหยัดและตามความจำเป็นด้วยเหตุด้วยผล โดยคำนึงถึงความเหมาะสมแก่ฐานะและสภาพของสหกรณ์การที่สหกรณ์มีการแบ่งหมวดต่าง ๆ ในงบประมาณนั้นก็โดยมีจุดประสงค์อย่างชัดเจนว่าต้องการให้งบประมาณสามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายได้เป็นหมวดเป็นหมู่ เป็นกลุ่มเป็นก้อนในตัวของตัวเอง ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการดำเนินการจึงไม่สมควรที่จะไปกำหนดงบประมาณรายจ่ายให้กว้างจ่ายได้ทุกหมวด เพราะนอกจากจะไม่เป็นธรรมต่อการบริหารงานอย่างใสสะอาดแล้วยังเป็นการเอาเปรียบสมาชิกและเป็นการซ่อนเร้นค่าใช้จ่ายที่ไม่สมควรด้วย หากจำเป็นจะต้องมีการถัวจ่ายให้คณะกรรมการดำเนินการกำหนดการถัวจ่ายงบประมาณได้เฉพาะหมวดเท่านั้น

เนื่องจากงบประมาณของสหกรณ์เป็นเงินค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เป็นองค์รวมด้วยเหตุนี้คณะกรรมการดำเนินการจึงต้องกำหนดให้งบประมาณของสหกรณ์ผ่านที่ประชุมใหญ่พิจารณาด้วยการขอความเห็นชอบเท่านั้น โดยหลักการแล้วงบประมาณของสหกรณ์ย่อมแตกต่างจากงบประมาณของสถานประกอบการเชิงพาณิชย์อื่นๆ เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น เพราะงบประมาณของสถานประกอบการเช่นนั้น เป็นงบประมาณเชิงธุรกิจโดยมีเจ้าของหลักเพียงผู้เดียวงบประมาณเหล่านั้นจึงจะเป็นการผ่านเพื่อการรับทราบ แต่งบประมาณของสหกรณ์ เป็นของสมาชิกทั้งหมดได้มาจากสมาชิกทั้งหมด ดังนั้นการใช้จ่ายจึงต้องขอความเห็นชอบจากมวลสมาชิก

4) การลงทุนของสหกรณ์ ย่อมเป็นที่ระหวั่นโดยทั่วไปว่า เงินของสหกรณ์เป็นเงินจากน้ำพักน้ำแรงของสมาชิกมากบ้างน้อยบ้างนำมารวมกัน ดังนั้นการบริหารเงินทุนของสหกรณ์จึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัยเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการ

ดำเนินการควรที่จะตระหนักว่า การลงทุนย่อมจะมีความเสี่ยง (Risk) ควบคู่กันไปด้วย แต่ก็จะต้องเลือกให้มีการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด และใช้วิจารณญาณประกอบกับความระมัดระวัง ความรู้ความชำนาญเป็นสำคัญโดยมากการลงทุนของคณะกรรมการดำเนินการมักจะตัดสินใจลงทุนอยู่ภายในกรอบของสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือฝากเงินในสถาบันการเงิน หรือซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินหรือซื้อพันธบัตร แต่ปัจจุบันนี้นอกจากการลงทุนแบบเดิมแล้ว สหกรณ์สามารถที่จะพิจารณำเงินไปลงทุนในทิศทางอื่นที่น่าจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนมากกว่าเช่น การลงทุนในสหกรณ์ประเภทอื่น อาทิ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า หรือการลงทุนในกองทุนรวม ในหุ้นกู้ หรือการลงทุนร่วมกัน (Syndicate Loan) กับสหกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น จะต้องใช้เงิน อาทิ การไฟฟ้า การบิน การทางพิเศษ เป็นต้น หรือลงทุนกับบริษัทประกันชีวิต ที่ควบคู่กับการลงทุนในตลาดทุน โดยหลักการแล้วการที่จะพิจารณาว่าสหกรณ์ควรจะลงทุนในด้านใดได้บ้างนั้น นอกจากจะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ กติกาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์แล้ว ยังมีข้อกำหนดการลงทุนของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และการให้ความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสามารถที่จะนำไปลงทุนได้ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการตัดสินใจการลงทุนที่รัดกุมและเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงควรที่จะดำเนินงานใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขออนุมัติในหลักการลงทุนจากที่ประชุมใหญ่ไว้ล่วงหน้า

(2) หากคิดหรือคาดว่าจะไปลงทุนกับตราสารการเงินใด หรือสถาบันการเงินใด หรือในตลาดตราสารหนี้ หรือในตลาดตราสารทุนหรือในตลาดทุนด้วยแล้ว ขอให้ทำเรื่องขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นหลักการล่วงหน้า

ทั้ง 2 ประการนี้จะช่วยให้เมื่อสหกรณ์ได้รับความเห็นชอบก็จะตัดสินใจลงทุนได้โดยรวดเร็วและง่ายดาย ทันทกรณี หากสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนนี้ นอกจากไม่สามารถลงทุนได้ทันทีแล้ว ยังทำให้สหกรณ์เสียโอกาสและอาจบริหารตะกร้าเงินของสหกรณ์อย่างไม่เกิดประโยชน์และผลดีตามควรได้

5) การกำหนดวงเงินอาจกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์ ควรที่จะกำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์ให้ไม่เกินกว่าขีดความสามารถของการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ เพราะแม้สหกรณ์จะตั้งวงเงินกู้ยืมไว้สูงเพียงใดก็ตาม ถ้าหากสูงมากเกินไปกว่าขีดความสามารถของสหกรณ์ที่จะระดมทุนเองได้ด้วยแล้ว วงเงินกู้ยืมที่ตั้งไว้สูงมากนั้นก็ไร้ประโยชน์ เพราะไม่อาจหาแหล่งเงินที่จะมาสนับสนุนได้ ขณะเดียวกันก็ไม่อาจที่จะมีสถาบันแห่งใดกล้าที่จะให้เงินกู้ยืมตามวงเงินที่ตนต้องการได้เช่นกัน เพราะเป็นการกำหนดวงเงินที่สูงมากเกินไปกว่าความเป็นไปได้ หรือความน่าจะเป็นแห่งฐานะของสหกรณ์ โดยทั่วไปแล้วสหกรณ์ขนาดเล็กหรือสหกรณ์ที่มีเงินทุน

น้อยก็ไม่ควรที่จะกำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปีไว้สูงเกินกว่า 2 เท่าของทุนดำเนินงาน เพราะไม่ควรที่จะสร้างหนี้เกินกว่าขีดความสามารถในการพัฒนาเงินทุนของตนเองได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนี้จะกลายเป็นว่า สหกรณ์ก่อภาระให้แก่ตัวเองโดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อนี้สิน ซึ่งต้องสอดคล้องกับความสามารถในการระดมทุน มักจะมีคำถามว่า สหกรณ์ที่มีเงินทุนดำเนินงานมากและไม่ต้องกู้ยืมเงินจากที่อื่น แต่กลับจะเป็นผู้ให้เงินสนับสนุนแก่สหกรณ์อื่น หรือช่วยระดมทุนให้แก่สหกรณ์อื่นนั้น จำเป็นจะต้องตั้งวงเงินกู้ยืมประจำปีไว้หรือไม่ ต่อคำถามนี้ก็อาจจะตอบได้ว่า สหกรณ์จำเป็นจะต้องมีการจัดให้มีวงเงินกู้ยืมสำรองไว้ด้วย เพื่อที่จะเป็นเงินสำรองสภาพคล่องในยามฉุกเฉิน อันเกิดจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยมิคาดคิดได้ วงเงินกู้ยืมนี้จึงสามารถที่จะช่วยคลี่คลายสถานการณ์อันวิกฤติได้โดยพลัน เช่น สหกรณ์สามารถใช้วงเงินกู้ยืมไปเบิกใช้วงเงินเกินบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

ในด้านการค้าประกันนั้น โดยมากสหกรณ์มักจะไม่ว่าจะสนใจว่าสหกรณ์จะต้องมีการค้าประกันกับใครอย่างไรหรือไม่ ด้วยเหตุนี้หลายสหกรณ์จึงตัดคำว่า วงเงินเกินบัญชีธนาคารออกไปโดยเห็นว่าไม่มีความจำเป็น เพราะสหกรณ์มิได้มีความประสงค์จะไปค้าประกันใครแต่ในความเป็นจริงถ้าจะมองการปฏิบัติของสหกรณ์ ในบางครั้งสหกรณ์ก็จำเป็นจะต้องมีการค้าประกันในการประกอบธุรกิจของสหกรณ์ เช่น การให้การค้าประกันแก่สมาชิกที่จะเดินทางไปต่างประเทศ หรือการออกเอกสารการเงิน คำรับรองในฐานะที่เป็นคนกลางหรือตัวแทนในการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ เป็นต้น ฉะนั้นเพื่อความไม่ประมาทสหกรณ์จึงควรที่ใช้คำว่า กำหนดวงเงินค้าประกันเอาไว้ด้วย เพราะแม้สหกรณ์จะไม่ใช้ก็ได้ก่อให้เกิดผลเสียแต่ประการใด แต่ถ้าเมื่อใดจะใช้ก็สามารถที่จะมีวงเงินใช้ได้โดยพลัน

### 2.3 ความจำเป็น ที่มา และคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการ

2.3.1 ความจำเป็นของการที่สหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการ การที่สหกรณ์กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารงานสหกรณ์ก็เนื่องจากว่าองค์กรของสหกรณ์นั้นเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นส่วนรวม มิได้มีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว แต่เกิดจากการมารวมตัวกันของสมาชิก การที่สมาชิกจำนวนมากมารวมกันจัดตั้งขึ้นเป็นสถาบัน ก็สุดวิสัยที่ผู้ก่อตั้งทุกคนจะมาทำหน้าที่บริหารงานด้วยตัวเอง จึงจำเป็นจะต้องใช้หลักของการเลือกสรรบุคลากรที่เหมาะสม และเต็มใจที่จะมาทำงานแทนในนามของสมาชิกสหกรณ์ จึงวางหลักเกณฑ์ให้สมาชิกด้วยกันเองเลือกบุคคลที่เห็นสมควรมาทำงานแทนตนเพื่อส่วนรวม การที่บุคคลซึ่งอาสาทำงานแทนสมาชิกก็ต้องปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถให้สมกับความไว้วางใจจากมวลสมาชิกที่ได้รับมา และทำงานแทนสมาชิกเสมือนหนึ่งว่าสมาชิกนั้นๆ มาปฏิบัติงานด้วยตัวเอง ในการเลือกบุคลากรที่มาเป็นตัวแทนสมานักนั้น ในทางปฏิบัติสมาชิกของสหกรณ์มักจะไม่ได้ถือหลัก



ปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อนี้ แต่กลับไปเลือกผู้บริหารสหกรณ์จากความรู้สึกรักของความผูกพันในฐานะเพื่อนฝูง หรือผู้รู้จักคุ้นเคยมากกว่าประการอื่น จากเหตุนี้เองจึงส่งผลให้สหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อย ไม่อาจมีผู้บริหาร หรือคณะผู้บริหารในสหกรณ์ที่มีความสามารถอย่างแท้จริง เพราะบุคคลที่เป็นผู้รู้จักคุ้นเคยและเลือกสรรมานั้น อาจไม่มีความรู้หรือคุณสมบัติตรงตามงานก็ได้ ดังนั้นถ้าสมาชิกต้องการให้สหกรณ์มีทิศทางและจุดหมายของการดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์เป็นส่วนรวม จึงควรที่จะใช้พิจารณาให้มากในการคัดสรรผู้อาสาทำงานแทนสมาชิกในสหกรณ์อย่างผู้มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในทางการทำงาน จึงจะช่วยสร้างสรรค์ให้งานสหกรณ์ก้าวหน้าไปได้ (วรเทพ ไวกทยาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550: 45-66)

**2.3.2 ที่มา และคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการ** ข้อมมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกในสหกรณ์ด้วยตนเอง ในทางปฏิบัติได้จำแนกกลุ่มของคณะกรรมการดำเนินการออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ก็คือ กลุ่มของผู้เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการดำเนินการกับกลุ่มของผู้เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการในคณะกรรมการดำเนินการ แต่หลักการสำคัญคือ ที่ประชุมใหญ่ต้องเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเกณฑ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์อาจถือปฏิบัติได้หลายแนวทางศึกษาได้จากหนังสือตอบข้อหารือของนายทะเบียนสหกรณ์

ในทางปฏิบัติสำหรับสหกรณ์ขนาดเล็กและไม่มีการแบ่งแยกกรรมการออกไปตามหน่วยงานคงไม่มีปัญหาสามารถดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดคือ จัดให้มีการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ได้เลย

สำหรับสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมากและมักมีการกระจายกรรมการออกไปตามหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ สมาชิกต้องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แต่ไม่สามารถเข้าประชุมใหญ่ได้ทั้งหมด สหกรณ์ประเภทนี้จะจัดให้สมาชิกได้มีการลงคะแนนเพื่อให้ได้ตัวบุคคลมาก่อนวันประชุมใหญ่เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งบุคคลเหล่านั้นเป็นกรรมการดำเนินการตามกฎหมาย การให้สมาชิกลงคะแนนล่วงหน้านั้นไม่ถือว่าเป็นการเลือกตั้งโดยทั่วไป ถือว่าเป็นการลงคะแนนเพื่อ

- 1) การสรรหา
- 2) การหยั่งเสียง
- 3) เพื่อชาวเสียง

เมื่อได้ตัวบุคคลจากการสรรหา หรือหยั่งเสียง หรือชาวเสียงตามจำนวนกรรมการที่จะเลือกตั้งแล้วในวันประชุมใหญ่ จึงนำรายชื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งเป็นกรรมการ

ดำเนินการต่อไป สหกรณ์ที่ดำเนินการตามที่กล่าวมานี้ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการสรรหาหรือการ  
หยั่งเสียงเพื่อการชาวเสียง โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ไว้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

เรื่องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ในปัจจุบันอาจมีปัญหาอยู่  
เสมอ เนื่องจากกฎหมายสหกรณ์กำหนดเรื่องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ไม่  
เหมาะสมกับสภาพของสหกรณ์และสังคมในปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการแก้ไขเสียใหม่

สหกรณ์จะจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์อย่างไร อาจ  
ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิของสมาชิกในการเลือกตั้ง  
กรรมการเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับหลักการของสหกรณ์ที่ให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้เลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ดังได้กล่าวมาแล้ว และที่ประชุมใหญ่มีหน้าที่ในการเลือกตั้งไม่มี  
หน้าที่ในการรับรอง ทั้งนี้เพราะสหกรณ์บางแห่งได้เขียนระเบียบให้มีการสรรหาคณะกรรมการ  
ดำเนินการ และให้นำชื่อบุคคลที่ได้รับการสรรหาไปให้ที่ประชุมใหญ่รับรองให้เป็นคณะกรรมการ  
ดำเนินการสหกรณ์อย่างนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะกฎหมายให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งตามที่  
กล่าวมาแล้ว

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้ง เช่น จะมีการประกาศรับสมัครผู้ที่  
ประสงค์จะเป็นกรรมการล่วงหน้าหรือไม่ ลงคะแนนกันอย่างไร บัตรเลือกตั้งอย่างไร เป็นเรื่อง  
ของรายละเอียดในขั้นตอนของการปฏิบัติ สหกรณ์ควรกำหนดเป็นระเบียบไว้ให้ชัดเจน เพื่อมิให้  
เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

ในกรณีที่สหกรณ์ประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.  
2542 มาตรา 56 ประกอบกับข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดเรื่องการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก  
ตามเงื่อนไขของมาตรา 56 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการต้องเลือกในที่ประชุมใหญ่โดย  
ผู้แทนสมาชิก ในกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่า หากสหกรณ์นั้น ไม่ได้มีการสรรหาหรือหยั่งเสียง หรือชาว  
เสียงมาก่อน สมาชิกโดยทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้แทนสมาชิกจะไม่มีโอกาสลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง  
กรรมการสหกรณ์ของตนเลยเพราะเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ผู้แทนสมาชิก ซึ่งเป็น  
ผู้ใช้สิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยที่ประชุมใหญ่ตามกฎหมาย

คณะกรรมการดำเนินการจะมีเอกภาพในการดำเนินงานเพียงใดหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับ  
ระบบและวิธีการเลือกตั้ง เหนือสิ่งอื่นใดการเลือกสมาชิกที่จะมาดำรงตำแหน่งใด ๆ ในคณะกรรมการ  
ดำเนินการจะต้องใช้วิจารณญาณเป็นสำคัญเพราะเราต้องการเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ ความ  
ชำนาญมาทำงานแทนสมาชิกทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เสนอตัวเข้ารับการศึกษาเลือกตั้งที่ดี หรือผู้ที่  
จะสรรหามารับการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการที่ดี จะต้องมีความมั่นใจในตนเองว่าตนมี  
คุณสมบัติสมบูรณ์ สมควรแก่การทำงานแทนสมาชิก หรือการที่สมาชิกจะเลือกใครมาเป็น

คณะกรรมการดำเนินการที่ชอบที่จะพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มิใช่เลือกจากสมัครพรรคพวก เพื่อนฝูง ญาติพี่น้องหรือการฝากฝังกันมาเป็นเกณฑ์ ดังนั้นการเลือกสมาชิกที่จะมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการจึงชอบที่จะพิจารณาจากเกณฑ์เบื้องต้น ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน
- 3) มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในสาขาวิชาการด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน
- 4) ต้องเป็นผู้พร้อมที่จะเสียสละทั้งเวลา และ โอกาสให้แก่การทำงาน สหกรณ์
- 5) ต้องเป็นคนที่มีความประพฤติดี และ ประพฤติงานในสะอาด

ที่กล่าวมาเป็นการพิจารณาเกณฑ์เบื้องต้น แต่ในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ได้กล่าวถึงลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการไว้ดังนี้

- 1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
- 2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่
- 3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
- 4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกจากตำแหน่งกรรมการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

#### 2.4 บทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบโดยทั่วไปของคณะกรรมการดำเนินการ

เมื่อสหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการแล้ว ก็มักจะมีประเด็นศึกษาที่น่าสนใจในการพิจารณาและเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความสับสนในการบริหารและการดำเนินงานของสหกรณ์มาทุกยุคทุกสมัย ประเด็นที่ว่านั่นก็คือ คณะกรรมการดำเนินการนั้นควรจะมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบกันอย่างไร ปรากฏว่าในทางปฏิบัติแล้วมีผู้ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงขอบเขตของภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดความสับสนในการทำงาน ก้าวถอยงานละทิ้งงาน หรือไม่ทำงานทั้ง ๆ ที่รู้หรือไม่รู้ ทราบหรือไม่ทราบก็ตามจนผลสุดท้ายก็ทำให้เกิดปัญหาในสหกรณ์ คือความขัดแย้งและความไม่กลมเกลียวกันในระหว่างผู้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ ทั้ง ๆ ที่ ทุกคนก็คือ บุคคลคนเดียวกัน นั่นคือต่างคนต่างก็เป็นเจ้าของสหกรณ์ของตนเองด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้นการทำ



ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวจึงจะเป็นผลดีต่อการผดุงความสมานฉันท์ในสหกรณ์ ตลอดจนจะมีคุณค่าต่อการดำรงเสถียรภาพและพัฒนาการของสหกรณ์ด้วย

อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะต้องชี้ชัดให้เกิดความกระจ่างก่อนก็คือ ขอบเขตแห่งความหมายของคำสามคำที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานสหกรณ์

1) บทบาท (Role) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกให้ปรากฏต่อสาธารณชนเป็นที่ประจักษ์ชัด เพื่อแสดงว่าตนนั้นคือใคร ถ้าเป็นกรรมการมีปฏิบัติการในขอบเขตอย่างไร สมาชิกจะมาพึ่งพาอาศัยอย่างไรจะช่วยสมาชิกอย่างไร จะทำหรือกำลังทำ หรือได้ทำอะไรบ้างต่อสหกรณ์จะผลักดันสหกรณ์ไปในทิศทางใด โดยวิธีใด ฯลฯ

2) อำนาจ (Authority) หมายถึง สิทธิ หรืออิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตาม ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ หรือความสามารถที่บันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ เช่น อำนาจบังคับของกฎหมาย อำนาจบังคับบัญชา ความสามารถหรือสิ่งที่สามารถกระทำหรือบันดาลให้เกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้

3) หน้าที่ (Function) หมายถึง ภารกิจที่ “ต้องปฏิบัติ” โดยทั่วไปมักเข้าใจไปว่าหน้าที่นี้เป็นแต่เพียงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ และบัญญัติไว้เป็นกติกาท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้วความหมายของคำว่าหน้าที่นั้นมีขอบเขตไปไกลและกว้างขวางกว่านั้น เพราะนอกจากจะหมายถึงภารกิจทางนิติบัญญัติไว้ในข้อบังคับ ระเบียบ หรือกฎหมายแล้ว ก็ยังหมายรวมถึงภารกิจทั้งหมดที่ควรจะต้องปฏิบัติในครรลองของขนบธรรมเนียม พิธีปฏิบัติ จารีตทางสังคม หรือภารกิจอื่นใดที่น่าจะปฏิบัติไปได้ในขอบเขตที่ไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมาย

4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ภาระทางใจของผู้ปฏิบัติการที่จะต้องดำเนินการไปให้ภารกิจเสร็จสิ้นสมบูรณ์เป็นคุณประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้า เป็นภาระของการคิดค้น ทำโดยปรากฏออกมาในรูปของนโยบาย แผนงาน การตัดสินใจ การสร้างงาน การประสานงาน การอำนวยความสะดวก เป็นต้น ความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึงความกล้าหาญในการที่จะยอมรับผลเสียหรือความผิดพลาดจากการบริหารงานของตน หรือของหมู่คณะตนที่ได้จัดทำไปแล้วด้วย

นอกจากนี้ ความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง ผลกระทบของปฏิบัติการทั้งปวง อันส่งผลข้างเคียงต่องานหรือบุคคล หรือสถาบันทั้งของตนและของบุคคลอื่นด้วย สิ่งที่จะต้องทำใจให้ได้ก็คือ เมื่อบุคคลหนึ่งทำงานจะต้องมีผลงานและความรับผิดชอบเกิดขึ้นอยู่เสมอ อย่าปิดความรับผิดชอบของตนไปสู่แหล่งอื่น เพราะถึงปิดไปได้ก็เพียงชั่วคราวหาได้รอดพ้นไปอย่างถาวรไม่

## 2.5 จริยธรรมของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการนอกจากจะได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่โดยตรงจาก สหกรณ์แล้ว คณะกรรมการดำเนินการยังควรที่จะมีจริยธรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์โดยถือ หลักดังนี้ (ชุมนุมสหกรณ์อ้อมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550: 75-76)

1. รักษาความลับของสหกรณ์ หมายถึงต้องช่วยกันรักษาข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นข้อมูล เฉพาะของสหกรณ์ไว้เป็นอย่างดีไม่เปิดเผยให้แก่บุคคลที่ไม่สมควร ได้รับรู้ข้อมูลนั้นเป็นอันขาด
2. คณะกรรมการดำเนินการจะต้องตระหนักว่า แม้สหกรณ์จะเป็นสถาบันการเงิน แต่ก็ต้องเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นบรรทัดฐานสำคัญในแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่สหกรณ์ และสมาชิก
3. มีหลักการที่แน่นอนสามารถอ้างอิงได้ทั้งในภาควิชา และในทางปฏิบัติ
4. มีการตัดสินใจที่ชัดเจน รวดเร็ว ทันการณ์ โดยยึดมั่นตามมติของที่ประชุม
5. รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของสหกรณ์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งหมายความว่า งานที่ทำ นั้นจะต้องคำนึงถึงว่า ตัวสถาบันหรือตัวสมาชิกเป็นองค์รวมจะได้ประโยชน์ก่อนสิ่งอื่น
6. คณะกรรมการดำเนินการทุกคนจะต้องไม่เห็นแก่อามิส หรือการตอบแทนใด ๆ เพื่อจงใจให้ปฏิบัติหรือคว่นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการดำเนินการย่อม ปฏิบัติงานไปโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและผลประโยชน์ส่วนรวม
7. จะต้องไม่ใช้อำนาจเป็นธรรม หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการจะต้อง ตั้งมั่นอยู่ในกรอบของหลักนิติธรรม หรือการบริหารจัดการ โดยไม่ใช้อำนาจที่ตนเองมีอยู่นั้น ใน การตัดสินใจหรือให้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด โดยขาดหลักยุติธรรมเป็นที่ตั้ง
8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อขอบเขต หน้าที่ ของงานที่ได้รับมอบหมาย รวมตลอดไปจนถึงกล้าและพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลของการทำงาน หรือการตัดสินใจที่ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
9. สร้างนวัตกรรมให้แก่สหกรณ์ โดยนำเอาหลักและวิธีการทำงานใหม่ๆ มาปรับ ใช้ในการบริหารงาน หรือในการจัดการงานภายในสหกรณ์ให้เกิดผลดี มีความเจริญก้าวหน้า
10. มีความซื่อตรงและเสียสละในการทำงานเพื่อสหกรณ์ กล่าวคือ จะต้องไม่มุ่ง แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือหมุ่คณะของตน ขณะเดียวกันก็ไม่มุ่งที่จะดำรงตำแหน่งหรือ อำนาจเพื่อตนด้วยเช่นกัน ในเวลาเดียวกันก็ต้องเป็นผู้มีความพร้อมที่จะเสียสละในภาคส่วนที่ เป็นไปได้และเหมาะสมเพื่องานของสหกรณ์ เช่น เสียสละทางด้านทรัพย์สิน ความคิด วิชาการ เวลา โอกาส เป็นต้น เพื่อมุ่งหวังจะให้งานของสหกรณ์สามารถบรรลุ ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งเจตนารมณ์ เอาไว้

จริยธรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นหลักการที่คณะกรรมการดำเนินการควรที่จะยึดถือเป็น  
 กรอบปฏิบัติในการบริหารและการจัดการ เพื่อให้เกิดความผาสุก รื่นรมย์ และก่อให้เกิดบรรยากาศ  
 ที่อุดมไปด้วยสัมพันธภาพอันดีในการทำงานร่วมกันภายในสหกรณ์

## 2.6 จรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ตามมติของคณะกรรมการสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ในการประชุม  
 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2550 เห็นว่า จรรยาบรรณเป็นกรอบการปฏิบัติงานสำคัญของบุคลากรใน  
 วิชาชีพต่าง ๆ จึงกำหนดจรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 18  
 ธันวาคม 2550 ดังต่อไปนี้ (สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2550)

### 2.6.1 จรรยาบรรณของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- 1) มุ่งมั่น และอุทิศตนเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์ให้ก้าวหน้าด้วยความ  
 เสียสละ ซื่อสัตย์ และสุจริต โดยยึดมั่น อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
- 2) พึงรักษา ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกโดยรวม และตัดสินใจบนพื้นฐาน  
 ประโยชน์สมาชิกอย่างเป็นธรรม
- 3) พึงปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์อย่างเคร่งครัด รวมถึง  
 ยึดหลักจริยธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม
- 4) มุ่งพัฒนาความรู้ศักยภาพของตนและบุคลากรของสหกรณ์อย่างจริงจัง  
 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสหกรณ์
- 5) กำกับ ดูแลการจัดการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่  
 แทรกแซงสายการบังคับบัญชา แต่จะสร้างความยุติธรรมแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการปฏิบัติงาน
- 6) พึงดูแล ใช้ และรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์  
 สูงสุดแก่ส่วนรวม
- 7) ไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ในสหกรณ์เพื่อให้ได้มาซึ่ง  
 ประโยชน์ส่วนตน ญาติ พวักพ้อง
- 8) หลีกเลียงการทำธุรกิจส่วนตัวที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสหกรณ์ และ  
 เปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในองค์กร หรือธุรกรรมใดที่ขัดกับผลประโยชน์ของสหกรณ์
- 9) ละเว้นการให้สัญญาต่างตอบแทนแก่บุคคล องค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง  
 ผลประโยชน์ของตน
- 10) ไม่นำเอาทรัพย์สิน อุปกรณ์ บุคลากรของสหกรณ์ไปใช้เพื่อประโยชน์  
 ของตนและพวักพ้อง และไม่กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์และเป็นคู่แข่งขัดต่อการดำเนินงานของ  
 สหกรณ์

## 2.6.2 จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

- 1) พึงปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ภายใต้อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
- 2) พึงให้บริการแก่สมาชิกและผู้ใช้บริการด้วยความเต็มใจและประทับใจ
- 3) พึงรักษาข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกเป็นความลับและไม่นำไปแสวงหาประโยชน์เพื่อตนและพวกพ้อง
- 4) ให้บริการแก่สมาชิกอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะ
- 5) พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- 6) พึงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์อย่างประหยัด คุ่มค่ามากที่สุด รวมถึงไม่นำเอาไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว
- 7) พึงรักษาและเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์และหลีกเลี่ยงการสร้างความขัดแย้ง ปัญหาหรือการกระทำอันเป็นการสร้างความแตกแยก
- 8) พึงให้ข่าวสารการดำเนินงานสหกรณ์ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย ขณะเดียวกันก็รับฟังปัญหา ความต้องการของสมาชิกเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในโอกาสต่อไป
- 9) พึงละเว้นการรับทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นใดจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องอย่างมีศักดิ์ศรี
- 10) หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นคู่แข่งชั้นหรือปฏิบัติกับสหกรณ์

## 3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

### 3.1 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่ได้พิจารณาแล้วว่า เป็นทางเลือกที่สามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหารจัดการ เพราะจะต้องทำการตัดสินใจ ทุก ๆ ขั้นตอนในการปฏิบัติตามหน้าที่ทางการบริหาร (Management Function) เริ่มตั้งแต่การตัดสินใจใน

เรื่องการวางแผน การจัดการบริหารงานบุคคลการสั่งการ การประสานงานและการควบคุม  
(<http://www.radompon.com/resourcecenter/?q=node/41>)

การตัดสินใจ (Decision making) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึงการเลือกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การตั้งใจไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทาง ดำเนินงานที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, 2540: 187)

การตัดสินใจทางการจัดการ หมายถึงการที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การทำการเลือกทางเลือกใดจากหลายทางเลือกเพื่อให้แผนการบรรลุวัตถุประสงค์ (ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, 2547: 44-45)

การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึงการที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในการบรรดาทางเลือกหลายๆ ทาง (บรรยงค์ โตจินดา, 2548: 178)

การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาที่วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด และบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น (สมคิด บางโม, 2548: 175)

การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการหาโอกาสที่จะหาทางเลือกที่เป็นไปได้ และการเลือกทางเลือกมีอยู่หลายๆ ทางเลือกและได้แบ่งการตัดสินใจออกเป็น 2 ชนิด คือ

1) การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Program Decision) เป็นการตัดสินใจตามระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนที่เคยปฏิบัติมาจนกลายเป็นงานประจำ (Routine) เช่นการตัดสินใจเกี่ยวกับการลาของพนักงาน การอนุมัติการเบิกจ่ายเงินไปราชการ การอนุมัติการใช้อาคารสถานที่ เป็นต้น การตัดสินใจแบบกำหนดไว้ล่วงหน้านี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเลือกทางเลือกได้น้อย เพราะเป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน

2) การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Non – Program Decision) เป็นการตัดสินใจในเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และไม่มีกฎเกณฑ์ไม่มีระเบียบ จึงเป็นเรื่องที่ลำบากใจกับ



ผู้บริหารพอสมควร ซึ่งบางครั้งผู้บริหารจะต้องคิดถึงเรื่องความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นด้วยเช่นการตัดสินใจที่จะออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การตัดสินใจที่จะขยายสาขาของธุรกิจเพิ่ม การตัดสินใจที่จะลงทุนในธุรกิจตัวใหม่ เป็นต้น

ขั้นตอนการตัดสินใจ สามารถแบ่งออกได้เป็นดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define Problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะต้องระบุปัญหาได้ถูกต้อง จึงจะดำเนินการตัดสินใจในขั้นตอนต่อ ๆ ไปได้

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify Limiting Factors) เป็นการระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วนำไปพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์กร โดยพิจารณาจากทรัพยากร ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Development Alternative) ขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านี้ควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด เช่น เพิ่มการทำงานกะพิเศษ เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ตารางปกติ เพิ่มจำนวนพนักงาน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis the Alternatives) เมื่อได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆ โดยนำเอาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกันอย่างรวดเร็ว ควรพิจารณาว่าทางเลือกนั้นนำมาใช้จะเกิดผลต่อเนื้ออะไรตามมา

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่างๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาว่าทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียว

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the Decision) เมื่อผู้บริหารได้หาทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a Control and Evaluation System) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจได้แก่การสร้างระบบการควบคุมและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้

### 3.2 ทฤษฎีการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจและทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548: 263-264) ดังนี้



**3.2.1 ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ** สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

2) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

3) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

**3.2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ** สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยคนๆ เดียวจะทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดปัญหาและทราบข้อมูลได้ดีกว่า

2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดทีมงาน และคณะกรรมการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ เป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือ ผู้บริหารจึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงจำเป็นสำหรับองค์กรในอนาคต

### 3.3 ขั้นตอนในการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่เป็นกระบวนการ (Process) และต้องมีการพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างรอบคอบ จากนั้นจึงทำการกำหนดทางเลือก และเลือกทางที่ดีที่สุดขึ้นมา และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ซึ่งแนวความคิดของนักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนการตัดสินใจไว้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

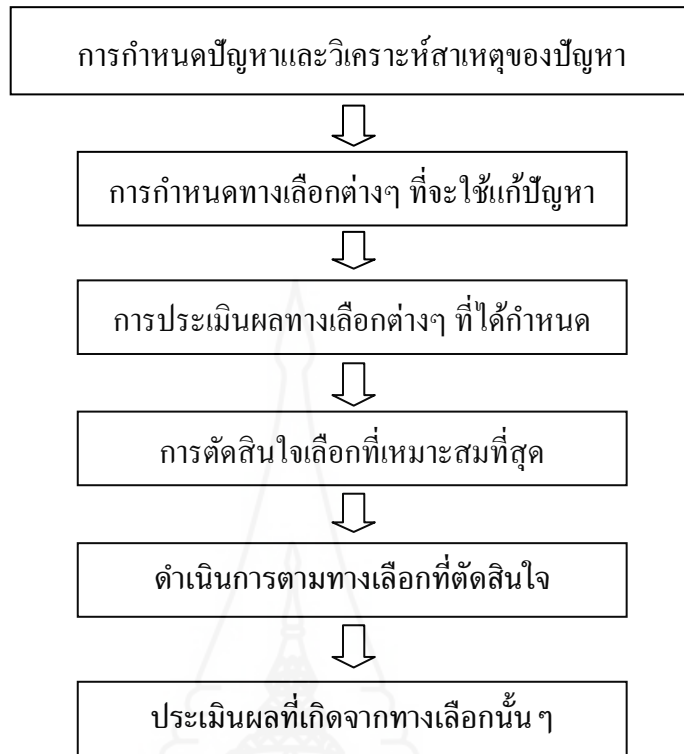
โดยทั่วไปกระบวนการตัดสินใจจะมีความแตกต่างกันในด้านการจัดกลุ่มของแต่ละขั้นตอนสำหรับกระบวนการตัดสินใจ (ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, 2547: 50-52) ดังนี้

**3.3.1 การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา** สำหรับขั้นตอนแรกของการตัดสินใจจะเป็นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้เกิดความชัดเจนก่อนซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรบางครั้งยากต่อการระบุว่ามีสาเหตุใด เช่น องค์กรประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำการศึกษวิเคราะห์เพื่อระบุและกำหนดปัญหาให้ชัดเจนว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยทั่วไปการแบ่งประเภท

ของปัญหา ได้แก่ปัญหาที่เป็นมาตั้งแต่อดีตและปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ทราบล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นและควรเตรียมการป้องกันหรือปัญหาเฉพาะด้านเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุเดียว และสามารถแก้ไขสำเร็จได้ง่าย เป็นต้น ดังนั้น การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

**3.3.2 การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา** เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดปัญหาได้ชัดเจนแล้ว โดยจะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหมด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรเพื่อค้นหาปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาที่มีระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกนำมากำหนดเป็นทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา ทางเลือกที่กำหนดในขั้นตอนนี้อาจมีหลายทางเลือก เช่น ทางเลือกในการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การปรับวิธีการทำงานของฝ่ายผลิต การฝึกอบรมทีมงานเพื่อเพิ่มทักษะการผลิต การปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

**3.3.3 การประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้กำหนด** หลังจากวิเคราะห์ปัญหา ทำการกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา จากนั้นจึงทำการประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางการนำปัญหาไปสู่การแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และประเมินว่าทางเลือกใดสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด ทางเลือกใดควรจะดำเนินการก่อนและหลัง มีการใช้กระบวนการชั่งน้ำหนักเพื่อพิจารณาถึงผลดีและผลเสียในแต่ละทางเลือกด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาด้วยว่าการตัดสินใจในทางเลือกหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้ ดังนั้นควรวิเคราะห์และประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นการพิจารณาปัญหาจากภายในองค์กรมากกว่าภายนอก เช่น บุคลากรอุปกรณ์ขาดแคลน แนวทางแก้ไขสามารถทำได้โดยการเพิ่มบุคลากรการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เป็นต้น



ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนในการตัดสินใจ ที่มา (ชนงกรณ์ กุณชลาบุตร, 2547: 50)

จากภาพที่ 2.2 แสดงถึงขั้นตอนในการตัดสินใจ ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา การประเมินผลทางเลือกต่างๆ ที่ได้กำหนด การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด การดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ รวมทั้งการประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ ตามลำดับ

**3.3.4 การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด** เป็นการนำเอาทางเลือกต่างๆ มาเปรียบเทียบว่าทางเลือกใดจะเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่ากัน เช่น องค์กรมีเงินทุนไม่เพียงพอ อาจใช้ทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การกู้ยืมจากภายนอก การนำเงินกำไรสะสมมาใช้ เป็นต้น

**3.3.5 ดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ** เป็นการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมมากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการตัดสินใจสู่การปฏิบัติและประเมินผลต่อไป

**3.3.6 ประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ** การประเมินผลเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงานและความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์และมาตรฐานที่ได้เลือกจากทางเลือกที่ตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องทำการเปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์และมาตรฐานก่อนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่และความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะก่อให้เกิดความ

เสียหายหรือไม่มากนักเพียงใดโดยดีค่าของความแตกต่างนั้นจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรอย่างไร

### 3.4 กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งซึ่งมีผู้ทำการศึกษาไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สัมฤทธิ์ ราชสมณะ 2530: 36-71)

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้าย ที่จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ขั้นตอนของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะต้องมีการเลือกตั้ง การได้รับทราบข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้ง การได้ทราบข่าวเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อ หรือช่องทางใดบ้างและข่าวสารต่าง ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใดจนกระทั่งนำข่าวสารนั้นไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ จากสื่อหรือช่องทางหลาย ๆ ทางนั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุดและลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปผู้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนเลือกที่จะรับข่าวสารลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่หรือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนถูกใจมากที่สุด ให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ ผู้ลงคะแนนเสียงก็จะมาสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัคร ข่าวสารต่างๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมือง ก็จะเริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับมานั้นสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรืออุดมการณ์ของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

### ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้วตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน (หรือเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน) ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรจะได้รับ การประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

### ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

ในขั้นตอนนี้ ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรก คือ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของเงินทองที่ได้รับจากหัวหน้าคะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งด้วย กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอด จนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของไปแล้วอาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนเองรับสิ่งของ เงินทองมาก็ได้

จากแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง และรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งมีความสำคัญมาก จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ใช้สิ่งใดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จึงนำแนวความคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

#### 4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

##### 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะโดยมีพระมหากษัตริย์หรือมีประธานาธิบดีเป็นประมุขก็ตาม พลเมืองของประเทศในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยย่อมแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยดังกล่าวในการเลือกตั้งเพื่อจัดสรรตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในการปกครองประเทศ ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

โดยหลักการแล้วการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งทางการเมืองที่ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจแสดงเจตจำนงเลือกสรรผู้ปกครอง สร้างความชอบธรรมในการปกครองได้อย่างดีเยี่ยม

ระบบประชาธิปไตยเป็นหลักการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดสิทธิเสรีภาพและการใช้อำนาจการปกครองโดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนเข้าเป็นปากเสียงแทนตนเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน บริหารหรือตรวจสอบการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้ลุล่วงไปด้วยดี (ช้อยนันต์ สมุทวณิช, 2523: 103-104)

การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการที่ประชาชนเลือกสรรรัฐบาลที่จะเข้าไปทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง และเป็นการสร้างความชอบธรรมในการใช้อำนาจปกครองพรรคการเมือง หรือคณะบุคคลเพียงกลุ่มเดียว (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531: 1-13)

##### 4.2 ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ จัดทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งทางการเมือง และการตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529: 1-6)

ความหมายของการเลือกตั้ง ในผลที่จะได้จากการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจพิจารณาได้อีกในแง่ของ “สัญลักษณ์” ที่ทำให้บุคคลที่ไปใช้สิทธิเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม



กล่าวคือ การเลือกตั้งเป็นพิธีที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยทำนองเดียวกับพิธีทางศาสนา ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าตนได้ทำ “กิจพลเมือง” (Civil Duty) ที่พลเมืองดีทั่วไปพึงกระทำ

นอกจากการเลือกตั้งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนดังกล่าวแล้ว ทฤษฎีประชาธิปไตยยังบ่งชี้ว่า การเลือกตั้งยังมีความสำคัญในลักษณะที่แฝงเร้นต่อระบบการเมืองอยู่อีกหลายประการ เป็นต้นว่า การเลือกตั้งทำให้อำนาจของรัฐบาลมีความชอบธรรม ทั้งนี้เนื่องจากทำให้รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งช่วยคลายความตึงเครียดของความขัดแย้งทางการเมือง ตลอดจนช่วยลดความขัดแย้งทางสังคมได้อีกด้วย กล่าวคือกลุ่มทางสังคมทั้งหลาย ต่างกลุ่มต่างมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่กลุ่มเหล่านั้นต่างอยากจะได้สิ่งที่ตนต้องการ โดยเรียกร้องผ่านกระบวนการเลือกตั้งแบบเปิด ซึ่งดีกว่าการใช้กำลังเข้าแย่งชิงผลประโยชน์

ด้วยความหมายของการเลือกตั้งดังกล่าว สรุปความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีต่อการเมืองการปกครองไว้ดังนี้ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529: 6)

- 1) เป็นการเลือกผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง
- 2) เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
- 3) สร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้แก่ผู้ปกครอง
- 4) เป็นเบรคหรือห้ามล้อทางการเมืองการปกครอง
- 5) ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม
- 6) ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง
- 7) ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่กระบวนการการปกครองในระบอบ

ประชาธิปไตย และทำให้ประชาชนเห็นความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี

หลักการสำคัญของการเลือกตั้ง มีดังนี้

- 1) หลักความสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อป้องกันการ โกงทุจริตในการเลือกตั้ง
- 2) หลักการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ถูกบังคับ

หรือจูงใจ

- 3) หลักการลงคะแนนเสียงแบบลับเพื่อไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ การตัดสินใจใช้สิทธิ

เลือกตั้ง

- 4) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง เพื่อให้เป็นการแข่งขัน ไม่มีการฮั้วในการเลือกตั้ง

เช่นการห้ามถอนการสมัคร เป็นต้น

5) หลักการเลือกตั้งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนตามวาระ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเลือกผู้บริหารใหม่ หรืออาจเลือกชุดเดิมถ้าประชาชนพอใจ

6) หลักความเสมอภาคเป็นการรับรองให้ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเพศ อายุ ศาสนา อาชีพใด ๆ ฯลฯ ย่อมมีสิทธิเลือกตั้งเท่ากัน โดย 1 เสียง เลือกผู้แทนได้ 1 คน

7) หลักความทั่วถึงเป็นการทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด

#### ความสำคัญของการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันจะเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติ ข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) พอสรุปใจความสำคัญได้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาลผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำการลับด้วยวิธีการอื่นใดที่จะรับประกันให้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เป็นไปโดยเสรี” (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2525: 201)

#### 4.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้งอันมีความสำคัญต่อการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนโดยวิธีการเลือกตั้งซึ่งมีหลักเกณฑ์ทั่วไปที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ (เมธา สุคบรรทัด, 2517: 49-51)

1) หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) อันหมายถึง การจัดดำเนินการเลือกตั้งโดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีอิสระเสรีในการเลือกอย่างเต็มที่ ไม่มีการบังคับด้วยวิธีการต่างๆ หรือใช้อิทธิพลใดๆ บีบบังคับโดยรัฐบาลต้องเป็นผู้ควบคุมดูแลและหาทางป้องกันมิให้มีการกระทำดังกล่าว นอกจากนี้ ความเป็นอิสระของผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังจะต้องรวมถึงการไม่ไปออกเสียงลงคะแนนด้วย ซึ่งหมายความว่า หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ประสงค์จะไปใช้สิทธิของตน รัฐบาลก็ไม่อาจที่จะนำมาตราการใด ๆ มาบังคับให้ต้องไปใช้สิทธิ

2) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election) หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก 4 ปี หรือ ทุก 6 ปี เป็นต้น

3) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election) หมายถึง การดำเนินการให้ การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์อันแท้จริงของ ปวงชน ดังนั้น รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดที่จะป้องกันมิให้มีการคดโกงในการเลือกตั้ง เกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดย บริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

4) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิคนละหนึ่งเสียง และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน

5) หลักการออกเสียงโดยทั่วไป (Universal Suffrage) หมายความว่า การให้สิทธิ ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการทั่วไป ไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใด เป็นพิเศษ หากจะมีการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ จะต้องกำหนดไว้โดยชัดแจ้ง ไม่ควรมีการเลือกเพศ ผิว หรือขีดความสามารถ ตลอดจนชนชั้นของ บุคคล

6) หลักการลงคะแนนเสียงลับ (Secret Election) หมายความว่า การลงคะแนน เสียงต้องกระทำโดยลับ ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ เป็นการป้องกันการใช้อิทธิพล ช่มชู้ หรือการใช้นินจาจ้างรางวัลแก่ผู้ลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงลับจึงนับเป็นการให้เสรีภาพ แก่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

#### 4.4 วิธีการออกเสียงเลือกตั้ง

ในแต่ละประเทศที่จัดให้มีการเลือกตั้ง มักจะกำหนดวิธีการเลือกตั้งแตกต่างกัน ออกไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับอุดมการณ์ นโยบาย และรูปแบบของการ ปกครองในประเทศตน ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็น 4 วิธีใหญ่ ๆ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ (เมธา สุคบรรพต, 2517: 52-58) คือ

1) การออกเสียงเลือกตั้งโดยตรง (Direct Vote) คือ การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ลงคะแนนเลือกผู้แทนของตนโดยตรง ไม่ต้องเลือกผู้ใดให้ไปทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตนอีก ผู้มีสิทธิ ออกเสียงจะไปลงคะแนนเสียงตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่กำหนดไว้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ ได้คะแนนเสียงสูงสุดคือผู้ชนะ

วิธีการเลือกตั้งแบบนี้ถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด และถูกต้องตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย มากที่สุด เพราะประชาชนสามารถเลือกผู้แทนได้ด้วยตนเอง ไม่มีผู้ใดสามารถที่จะบิดเบือนหรือ เปลี่ยนแปลงเจตนารมณ์ของประชาชนได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

2) การออกเสียงเลือกตั้งโดยทางอ้อม (Indirect Vote) คือ การเลือกตั้งที่จะต้อง ผ่านระบบตัวกลาง ซึ่งอาจจะมีชั้นเดียวหรือหลาย ๆ ชั้นก็ได้ หมายความว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออก

เสียงเลือกตั้งจะทำการคัดเลือกบุคคลหรือสภาขึ้นชั้นหนึ่งก่อน แล้วบุคคลหรือสภาดังกล่าวจะไปทำหน้าที่เลือกผู้แทนราษฎรแทนประชาชนอีกชั้นหนึ่ง

การเลือกตั้งด้วยวิธีนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน เพราะบุคคลหรือสภาที่ประชาชนเลือกให้ไปทำหน้าที่แทนเขาเหล่านั้นอาจจะไปเลือกผู้สมัครคนอื่นที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนก็ได้ จึงทำให้เจตนารมณ์ของประชาชนถูกบิดเบือนไป ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงมักพยายามที่จะใช้วิธีการเลือกตั้งโดยตรง แต่ก็อาจจะถูกจำกัดด้วยปัญหาบางประการ เช่น การมีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากเกินไป ปัญหาการศึกษาของประชาชนเป็นต้น ด้วยเหตุนี้วิธีการเลือกตั้งโดยทางอ้อมจึงยังคงมีใช้อยู่ทั่วไป

จากแนวความคิดในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ว่า รัฐบาลเป็นของประชาชนโดยประชาชนนั้น โดยข้อเท็จจริงแล้ว รัฐบาลน่าจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าหลายประเทศมักจะให้ฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งก็คือ สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เลือกบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล เพราะถือว่าฝ่ายนิติบัญญัติได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรงแล้ว หรือมีเช่นนั้นก็ถือเอาเสียงจากพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยเสียงข้างมากจากประชาชนให้เป็นผู้สรรหาบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล โดยนัยนี้ นายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้ารัฐบาลจึงมักจะได้แก่ หัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างมากนั่นเอง รัฐบาลจึงเป็นรัฐบาลที่มีได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงแต่กลายเป็นรัฐบาลที่มาจากเลือกตั้งโดยทางอ้อม

3) การเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก (Majority) หมายความว่า การเลือกตั้งโดยกำหนดเขตเลือกตั้งไว้เป็นการแน่นอนตายตัว ซึ่งอาจจะเป็นการรวมเขตจังหวัด หรือแบ่งเขตจังหวัดก็ได้ โดยประชาชนที่อยู่ในแต่ละเขตเลือกตั้งจะไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามจำนวนที่กำหนด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับชัยชนะ การเลือกตั้งตามเสียงข้างมากนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 2 วิธี คือ

ก. วิธีการเลือกตั้งตามเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด (Absolute Majority)

ข. วิธีการเลือกตั้งตามเสียงข้างมากสูงสุด (Relative Majority)

4) การเลือกตั้งตามวิธีการมีผู้แทนตามสัดส่วน (Proportional Representation) เป็นการเลือกตั้งที่กำหนดให้มีผู้แทนตามส่วนของคะแนนเสียงทั้งหมด ซึ่งแนวความคิดนี้มาจากความคิดที่ว่า การเลือกตั้งที่ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสินนั้น ทำให้เสียงข้างน้อยหมดความหมายไป ฉะนั้น เพื่อความยุติธรรมจึงควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่ได้รับเสียงข้างน้อยได้รับการเลือกตั้งด้วย โดยวิธีการเลือกตั้งตามส่วนนี้กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างกับการเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก คือ การเลือกตั้งตามเสียงข้างมากนั้นสามารถดำเนินการเลือกตั้งได้โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมือง

นอกจากนี้ในการเลือกตั้งตามสัดส่วนแต่ละครั้งจะต้องมีพรรคการเมืองอย่างน้อยสองพรรคแข่งขันกัน โดยพรรคการเมืองแต่ละพรรคจะเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปของบัญชีรายชื่อให้ประชาชนออกเสียงเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงได้คนละ 1 เสียง โดยอาจจะลงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อ โดยเฉพาะเจาะจง หรือลงให้แก่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง แล้วแต่วิธีการเลือกตั้งจะกำหนดไว้อย่างไร ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นจากตัวอย่างนี้ สมมุติว่าในเขตเลือกตั้งหนึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 10 คน มีผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง 1,000 คน มีพรรคการเมืองส่งรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง 3 พรรค แต่ละพรรคเสนอรายชื่อผู้สมัคร 10 คน เรียงลำดับจากหมายเลข 1 ถึง 10 ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรค ก. ได้ 100 คะแนน พรรค ข. ได้ 500 คะแนน และ พรรค ค. ได้ 400 คะแนน ดังนี้ พรรค ก. ก็จะได้รับเลือก 1 คน (คือผู้สมัครหมายเลข 1) ส่วนพรรค ข. ได้รับเลือก 5 คน (ผู้สมัครหมายเลข 1 ถึง 5) และพรรค ค. ก็จะได้รับเลือก 4 คน (หมายเลข 1 ถึง 4) ทั้งนี้ โดยคิดจากสัดส่วนของคะแนนที่แต่ละพรรคได้รับ

#### 4.5 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting Behavior)

นักรัฐศาสตร์โดยเฉพาะในประเทศตะวันตกได้ให้ความสนใจศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting Behavior) มาว่ามกึ่งศตวรรษ โดยเน้นปัจจัยที่มีผลผลักดันให้เกิดมีพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527: 1 – 5) คือ

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล เป็นแนวทางการศึกษาที่เน้นหนักไปในด้านสถานภาพของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- 2) อิทธิพลของความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลที่มีผลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นแนวทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การรณรงค์หาเสียง การแถลงนโยบาย รวมตลอดถึงการบริหารการเลือกตั้ง
- 3) ปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ ซึ่งเป็นภาพรวมทั้งแง่เวลา (ระยะยาว) และขนาด (ทั้งระบบ) นั่นคือเน้นอิทธิพลของปัจจัยที่อยู่ในระดับมหภาค เช่น อิทธิพลของสถานการณ์ในแต่ละช่วงสมัย ปัจจัยเกี่ยวกับนโยบายและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของพรรคสถานการณ์ภายในและภายนอก เป็นต้น แนวความคิดดังกล่าวมองพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแง่ของระบบ ปัจจัยสำคัญในการศึกษาจึง ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดดุลภาวะ (Equilibrium) หรือปัจจัยที่ทำให้เกิดสภาพเสียดุลภาวะในระบบซึ่งมีผลต่อการเลือกตั้ง



#### 4.6 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สตีต นิชมญาตี (2524: 33-34) ได้อธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง การกระทำกิจกรรมทางการเมืองทั้งหลายของสมาชิกในสังคมที่ได้กระทำร่วมกันด้วยความสมัครใจในการคัดเลือกผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ประการ คือ

1) ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ พบว่าสิ่งเหล่านี้มีสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2) ตัวแปรทางจิตวิทยา (Psychological Variables) เมื่อพิจารณาในแง่ของจิตวิทยาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับการให้รางวัล (Rewards) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเรื่องนี้ นักวิชาการมักให้เหตุผลว่า การที่มนุษย์เรามีส่วนทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ (Needs) ของเรา เช่น ต้องการอำนาจ ความสำเร็จ การมีสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรี และยอมรับจากสังคม

3) ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Political Environment) ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้ เพราะเป็นเรื่องที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้ เช่น ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นมักพูดเสมอ ๆ ว่าการที่บุคคลบางพวกบางกลุ่มไม่เข้าร่วมทางการเมืองก็เพราะว่า ระบบการเมืองของสหรัฐอเมริกามีลักษณะรื้อร่อนเกินไป การเลือกตั้งมีบ่อยเกินไป จำนวนตำแหน่งที่ต้องเลือกมีมากเกินไป เป็นต้น

#### ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โรท (Roth) และวิลสัน (Wilson) (1980:120) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (Onlookers) ซึ่งได้แก่การให้ความสนใจต่อข่าวสาร และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับจุดยืนทางการเมืองของตน การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

2) ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง



3) ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (Activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง การได้รับเสนอชื่อให้เข้าแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งทางการเมืองและการได้รับตำแหน่งทางการเมือง

#### 4.7 รูปแบบในการหาเสียงเลือกตั้ง

1) รูปแบบการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการ (สมบัติ จันทรวงศ์, 2530: 28-36) ได้แก่

(1) การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์ เป็นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รู้จักผู้สมัคร โดยอาจจะทำเป็นป้าย คัทเออร์ทขนาดใหญ่ บอกชื่อ สังกัดพรรค พร้อมคำขวัญและรูปภาพของผู้สมัคร นอกจากนี้ก็มีโปสเตอร์หรือใบปลิว หรือการ์ดขนาดเล็ก ๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งอาจจะออกมาเป็นระยะ ๆ ในช่วงระหว่างที่ทำการหาเสียงหรืออาจจะออกมาแก้ข่าวที่ถูกโจมตี นอกจากนี้ยังมีการใช้รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายโฆษณาชื่อ รูป หมายเลขประจำตัวของผู้สมัคร ให้วิ่งกระจายเสียงไปตามชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารของผู้สมัคร ในกรณีผู้สมัครไม่ได้ออกไปสัมผัสประชาชนโดยตรง

(2) การปราศรัยหาเสียง มีหลายแบบ คือ อาจจะเป็นการปราศรัยที่ทำไปอย่างมีพิธีการ มีการจัดเวลาปราศรัยที่มีการจัดหมายหรือประชาสัมพันธ์ไว้ล่วงหน้า หรืออาจเป็นแบบที่ผู้สมัครได้รับเชิญให้ขึ้นเวทีปรากฏตัว และกล่าวคำปราศรัยในงานพิธีต่างๆ ที่หวัคະแนนอ้างโอกาสจัดขึ้น เช่น งานบวชนาค งานศพ งานวันเกิด ฯลฯ หรืออาจจะเป็นในรูปแบบที่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งในเขตจังหวัดที่มีลักษณะภายนอกเป็นองค์กรที่เป็นกลางทางการเมือง เช่น หอการค้าจังหวัด จัดการอภิปรายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่เป็นหัวหน้าทีมของทุกทีมมีโอกาสมาแถลงนโยบายหรือให้ประชาชนผู้เข้าฟังได้ซักถามข้อข้องใจได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การปราศรัยเพื่อหาเสียงโดยตรง อาจจะเป็นวิธีหลักในบางจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง แต่ในบางพื้นที่อาจเป็นเพียงผลพลอยได้ของการประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัครให้เป็นที่รู้จักเท่านั้น

(3) การเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการหาเสียงแบบที่นิยมกันว่า “การเคาะประตูบ้าน” เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ผู้สมัครหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ชุมชนที่มีคนหนาแน่น เพราะนอกจากจะได้ภาพพจน์ว่าเป็นผู้สมัครที่เข้าถึงได้แล้ว ยังจะดูเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านได้ในเวลาอันสั้น

(4) การใช้สื่อมวลชนเพื่อการหาเสียง สื่อมวลชนทุกประเภทโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ ในระดับชาตินักการเมืองที่เงินเวทิจะพยายามอาศัยคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ระดับชาติทำตัวให้เป็นข่าว

อยู่เป็นประจำ การเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะถือได้ว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้สมัครสามารถนำข่าวคราวดังกล่าวไปถ่ายเอกสารแจกจ่ายชาวบ้าน หรือเพื่อนำลงในเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ตนทำเลียนแบบรูปแบบของหนังสือพิมพ์ สำหรับแจกจ่ายในเขตเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง

2) พฤติกรรมการหาเสียงที่เบี่ยงเบน (ประมวล ทงธรรมนูญ และคณะ, 2531: 64) ได้แก่

(1) การใช้อิทธิพลทางราชการ กรณีที่พรรคการเมืองที่ได้เป็นรัฐบาลและสมาชิกของพรรคดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ก็มักจะใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ของตนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการหาเสียงเลือกตั้งให้กับตนเองและลูกพรรค

(2) กลวิธีการพนัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนอาจจะใช้กลวิธีการพนันในการหาคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชน การใช้วิธีการพนันจะมีทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง การใช้วิธีเล่นพนันมักได้ผล แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องลงทุนมาก เพราะเขาจะต้องยอมเสียเงินนับล้านบาทเพื่อยอมเสียการพนัน โดยที่ต้องการให้ประชาชนที่รับทำพนันออกไปช่วยหาเสียงกับเขา

(3) กลวิธีทำลายคู่แข่ง การทำลายผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นคู่แข่ง มีวิธีการนับตั้งแต่การจัดหมื่อปิ่นรับจ้างเพื่อฆ่าหวัคะแนนของฝ่ายตรงข้าม การฉีกโปสเตอร์หาเสียงของฝ่ายตรงข้าม การประเบิดในการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครฝ่ายตรงข้าม การขุดคุ้ยประวัติด้านไม่ดีของผู้สมัครคู่แข่งมาประจานเพื่อให้คนเกลียดชังไม่ว่าจะเท็จหรือจริงก็ตาม และวิธีที่อันตรายที่สุดคือ การฆ่าผู้สมัครคู่แข่งซึ่งมีคะแนนนิยมสูงกว่า

(4) การใช้เงินซื้อคะแนนเสียง บทบาทของเงินที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งเป็นปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งทำให้เงินมีบทบาทเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่ารัฐบาลพยายามจำกัดการใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้งหลายยุคหลายสมัย โดยออกมาในรูปของกฎหมายเลือกตั้งจำกัดค่าใช้จ่าย แต่ในความเป็นจริงผู้สมัครแทบทุกคนใช้จ่ายเงินเกินจำนวนนี้ทั้งสิ้น และแสดงหลักฐานค่าใช้จ่ายที่ไม่ถูกต้องต่อทางราชการภายหลังการเลือกตั้ง

## 5. กฎหมาย ข้อยบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

### 5.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมวด 3 การดำเนินงานของสหกรณ์ (2542:11)

**มาตรา 50** ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

**มาตรา 51** ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

**มาตรา 52** ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ

1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริต

2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กรการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา 22 (4)

4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

**มาตรา 53** ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

**มาตรา 54** ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

**มาตรา 55** เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ โดยมีชักร้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือผู้แทนสมาชิกในกรณีที่มิใช่ผู้แทนสมาชิกตามมาตรา 56 ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้

ในกรณีที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์เป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

**มาตรา 56** สหกรณ์ใดมีสมาชิกเกินกว่าห้าร้อยคน จะกำหนดในข้อบังคับให้มีการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกก็ได้ จำนวนผู้แทนสมาชิกจะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนไม่ได้

วิธีการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก จำนวนผู้แทนสมาชิกและการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

**มาตรา 57** การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกลงมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ต้องมีผู้แทนสมาชิกลงมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

**มาตรา 58** ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก ร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่ง

ในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคน ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

**มาตรา 59** สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- 1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- 2) การควมสหกรณ์
- 3) การแยกสหกรณ์
- 4) การเลิกสหกรณ์
- 5) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

## 5.2 ข้อบังคับสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์

(<http://www.sahakorntrc.com/kobangkab9.htm>)

### หมวด 8 คณะกรรมการดำเนินการ

**ข้อ 72 คณะกรรมการดำเนินการ** ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการดำเนินการอื่นไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนหนึ่ง หรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่งและ/หรือเหรัญญิกคนหนึ่ง นอกจากนั้นเป็นกรรมการ และปิดประกาศให้ทราบ โดยทั่วกัน ณ สำนักงานสหกรณ์

**ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการ**

- (1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำ โดยทุจริต
- (2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
- (4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(5) สมาชิกซึ่งผิดนัดการชำระเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าค้ำเงินหรือดอกเบี้ย ในระยะเวลาสองปี ทางบัญชีนับแต่ปีที่ผิดนัด ถึงปีที่เลือกตั้งกรรมการดำเนินการ เว้นแต่การผิดนัดนั้นมิได้เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง

(6) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสหกรณ์นี้

### ข้อ 73 อำนาจหน้าที่ของกรรมการดำเนินการแต่ละตำแหน่ง

(ก) ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(2) ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

(3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ข) รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการเมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง

(2) ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้

(3) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ค) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่ และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง

(2) ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

(3) แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสมาชิก หรือกรรมการดำเนินการ แล้วแต่กรณี

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ง) ทรัพย์สิน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของสหกรณ์ให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย



(2) คำเนิการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสภกรณ

**ข้อ 74 กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่ง** คณะกรรมการดำเนินการสภกรณมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งให้กรรมการดำเนินการสภกรณออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสภกรณทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก (ถ้ามีเศษให้ปัดขึ้น) และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในปีต่อไปให้กรรมการดำเนินการที่อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ หรืออยู่นานที่สุด ออกจากตำแหน่งสลับกันไปทุก ๆ ปี

เมื่อครบกำหนดแล้ว หากยังไม่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีสภกรณ

กรรมการดำเนินการสภกรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้กรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการดำเนินการชุดแรก และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

**ข้อ 75 คณะผู้จัดตั้งสภกรณ** เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นสภกรณแล้วให้คณะผู้จัดตั้งสภกรณมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการของสภกรณจนกว่าที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบนับแต่วันที่จดทะเบียนสภกรณ จะได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้น

ให้คณะผู้จัดตั้งสภกรณมอบหมายกิจการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการในวันที่ได้รับเลือกตั้ง

**ข้อ 76 การพ้นจากตำแหน่ง** กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ลาออกโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ หรือลาออกต่อที่ประชุมใหญ่ของสภกรณ
- (3) ขาดจากสมาชิกภาพ
- (4) เข้ารับตำแหน่งหน้าที่ประจำในสภกรณนี้
- (5) ตกเป็นผู้ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าเงินต้นหรือดอกเบี้ย

- (6) ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนทั้งคณะ หรือรายตัว
- (7) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ออกทั้งคณะ หรือรายตัว
- (8) ขาดประชุมคณะกรรมการดำเนินการติดต่อกันสามครั้ง โดยไม่มีเหตุผล

อันควร

ให้กรรมการดำเนินการผู้มีส่วนได้เสียตาม (7) อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

กรณีที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนให้กรรมการดำเนินการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการใหม่ทั้งคณะอยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการชุดแรก

**ข้อ 77 ตำแหน่งว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระ** ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ (เว้นแต่เพราะเหตุตามข้อ 76 (7)) ให้กรรมการดำเนินการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการประชุมใหญ่ ซึ่งจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่าง แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการดำเนินการลดลงจนเหลือน้อยกว่าองค์ประชุม กรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะประชุมดำเนินการใด ๆ ไม่ได้ นอกจากต้องนัดเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้น โดยเร็ว

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระตามความในวรรคก่อนนั้นเป็นตำแหน่งประธานกรรมการ หากไม่มีรองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนและยังมิได้มีการนัดประชุมใหญ่ เพื่อเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอื่นขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่

กรรมการดำเนินการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่างให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งตนแทนนั้นชอบที่จะอยู่ได้

**ข้อ 78 การประชุมและองค์ประชุม** ให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่ต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

ให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ เรียกประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้ ในกรณีที่เป็นการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบข้อบังคับ และเรื่องที่สำคัญอื่นๆ ของสหกรณ์ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยทุกคราว

ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการต้องมีกรรมการดำเนินการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการดำเนินการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

**ข้อ 79 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการมี**  
อำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และ  
คำสั่งของสหกรณ์ กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความจำริญแก่สหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) พิจารณาในเรื่องการมีสมาชิกและสมาชิกออกจากสหกรณ์ ตลอดจนดูแล  
ให้สมาชิกปฏิบัติกรต่างๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(2) พิจารณาในเรื่องการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝากหรือ  
ลงทุนเงินของสหกรณ์

(3) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ และเสนองบดุลกับ  
รายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่

(4) เสนอแนะการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่

(5) เสนอแผนงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

(6) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้าง และกำหนดค่าตอบแทนของผู้จัดการ  
ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นที่ถูกต้อง

(7) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(8) กำหนดระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์

(9) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชีเอกสารต่างๆ  
และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์

(10) พิจารณาให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกและออกจากชุมนุมสหกรณ์  
และองค์การอื่น

(11) พิจารณาดำเนินงานการแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการ หรือ  
คณะอนุกรรมการ หรือ คณะทำงาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์

(12) พิเคราะห์และปฏิบัติตามหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนาย  
ทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์  
มอบหมาย

(13) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ตลอดจน  
สอดส่องดูแลโดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี

(14) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของ  
ผู้จัดการ และสมาชิกเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์

(15) เชิญสมาชิก หรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควร เป็นที่ปรึกษาของ  
คณะกรรมการดำเนินการตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร

(16) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด

(17) พิจารณาดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

(18) พิจารณาแต่งตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้แทนสหกรณ์ เพื่อเข้าประชุมใหญ่และออกเสียงในการประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์การอื่น ซึ่งสหกรณ์นี้เป็นสมาชิก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์การนั้นกำหนดไว้

(19) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เหรัญญิก ผู้จัดการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม

**ข้อ 80 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ** ในกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กระทำการหรืองดเว้นการกระทำ หรือกระทำการโดยประมาท เลินเล่อ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิก อันเป็นเหตุให้สหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี

หรือกิจการ หรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการดำเนินการต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่สหกรณ์

## 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จักรพันธ์ มิตรฝักแว่น (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สมัคร ปัจจัยด้านพรรคการเมือง ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียงและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จุดเด่นหรือลักษณะสำคัญที่สุดในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครคือ เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ ในด้านพรรคการเมืองคือ มีนโยบายที่ดี และในด้านรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครคือ การที่ผู้สมัครเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญสูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้สมัคร รองลงมาคือพรรคการเมือง และรูปแบบการหาเสียง ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านผู้สมัครและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ อายุ อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ

ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัวและระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

อรรถพงษ์ คำอาจ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เห็นด้วยอย่างมาก ในเรื่องการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนเพศ สถานภาพสมรส และรายได้ ไม่มีผลต่อความแตกต่างความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สุรพล ชัยมาลา (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณสมบัตินิสัยและสมรรถนะ ที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า คุณสมบัตินิสัยที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการเป็นได้ทั้งชายและหญิง อายุควรอยู่ระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการศึกษาอบรมการพัฒนาศักยภาพกรรมการหรือการศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ สถานภาพทางสังคมเคยผ่านการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้าน การชำระหนี้ไม่ควรมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส.

ด้านจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่แสวงหาผลประโยชน์ ด้านความอดทน ควรมีความพร้อมในการบริหารงานและมุ่งมั่นเพื่อ สกต.สมรรถนะของคณะกรรมการดำเนินการ สกต. ด้านสมรรถนะหลัก (Core competencies) คณะกรรมการต้องมีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ ยึดหลักการสหกรณ์ มีการบริหารงานสหกรณ์ในการจัดการทรัพยากร ด้านสมรรถนะในงาน (Functional Competencies) คณะกรรมการดำเนินการ สกต. ควรทำหน้าที่การตลาดบริหารจัดการแทนสมาชิก ให้ความรู้แก่สมาชิกและสร้างแรงจูงใจเพื่อให้สมาชิกศรัทธาในอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ ด้านการบริหารงาน (Management) คณะกรรมการดำเนินการ สกต.ควรมีความสามารถในการจัดการองค์กร ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้านความสามารถ (Ability) คณะกรรมการดำเนินการ สกต. ควรมีการพัฒนาบริหารงานบุคคล มีประสิทธิภาพ การนำเทคนิคและวิทยาการแผนใหม่มาใช้ในการทำงานของ สกต. การส่งเสริมให้ความร่วมมือระหว่างกรรมการ สกต. ทักษะมีความกระตือรือร้น สนใจและเรียนรู้ที่จะพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำมาซึ่งความเจริญและความยั่งยืนของ สกต.



พัฒนา สกต.ให้เกิดประโยชน์และเจริญก้าวหน้า มีจริยธรรมในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ยินดีและเต็มใจต่อ สกต. ยึดมั่นส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายสมาชิก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มสมาชิก สกต.

พรนค์พิเชษฐ์ แห่งหน (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กระบวนการในการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ความสนใจและความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกัน โดยมีความเห็นว่า สำหรับการเมืองท้องถิ่นระดับล่าง (อบต.และเทศบาล) การหาเสียงแบบเข้าถึงประชาชน โดยตรงเป็นวิธีการที่ดีที่สุดมีจุดแข็งที่ได้ทำ ความรู้จักและพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนโดยตรงได้นำเสนอ นโยบายและแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ประชาชนมีโอกาสพิจารณาผู้สมัครอย่างใกล้ชิดและฝากข้อปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ไปกับผู้สมัคร เป็นระบบที่มีจุดอ่อนน้อยแต่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นเลือกตั้งของประชาชนมากทำให้มีโอกาสประสบผลสำเร็จทางการเมืองสูง เหมาะสมกับพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่กว้างขวางนัก ความจำเป็นที่ต้องใช้ระบบห้วคะแนนและสภาภาพมีไม่มากนักและเมื่อแยกคำว่า “การสร้างกระแส” กับ “การสร้างคะแนน” ออกจากกัน จะพบว่าในสนามการเมืองท้องถิ่นระดับล่างอาจไม่จำเป็นต้องสร้างกระแสทางการเมืองมากนัก แต่การสร้างคะแนนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการเข้าถึงประชาชนโดยตรงเป็นวิธีสร้างคะแนนที่ดีที่สุดอีกวิธีหนึ่ง

ชัชวาล หาญวงศ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการทำหน้าที่ต่อประชาชน : กรณีศึกษาประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 410 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี รองลงมาอยู่ในช่วง 26-35 ปี และ 46-55 ปี ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมา มีการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา/ปวช. และ ประถมศึกษา และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มากที่สุด รองลงมา มีอาชีพค้าขาย และกำลังศึกษา ในจำนวนเท่ากันการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 58.0 มีการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับปานกลาง ไม่เคยเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งระดับต่ำ และประชาชนจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองจากแผ่นพับ ป้ายโฆษณา รองลงมา คือ โทรทัศน์ และ วิทยุ

ประเด็นด้านความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในภาพรวม ประชาชนเห็นด้วยในการทำหน้าที่ตามบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง เป็นที่น่าสังเกตเกี่ยวกับประเด็นที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ได้แก่ ด้านผลการจัดการเลือกตั้งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ด้านการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดผลการ



เลือกตั้ง ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และด้านความเชื่อมั่นต่อการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเด็นความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งมากที่สุดคือ การปฏิบัติตนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งรวมถึงตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องเป็นผู้ที่มีผลงานเป็นที่ปรากฏและมีประโยชน์ต่อราชการและสังคม ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระเป็นกลางดำรงความยุติธรรม และในภาพรวมประชาชนมีความคาดหวังต่อการสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งคือประชาชน สามารถให้ข้อมูลหรือแจ้งเบาะแสการทุจริตการเลือกตั้งได้

ประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นและความคาดหวังต่อบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันสำหรับเหตุผลที่ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่มา และองค์ประกอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกันน่าจะเนื่องมาจาก ทุกกลุ่มต้องการที่จะเห็นคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเป็นกลางอย่างแท้จริง ในการควบคุมดูแลบริหารการเลือกตั้ง

กำแพง กุงกวาง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ สังกัด ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานะ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 2) ปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ นโยบายและรูปแบบการหาเสียงส่วนปัจจัยด้านคุณสมบัติไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

### บทที่ 3

## วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคคลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทั่วประเทศ ประเภทสมาชิกสามัญปี 2554 ซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้งตามข้อบังคับสหกรณ์ จำนวน 6,453 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทั่วประเทศ ประเภทสมาชิกสามัญปี 2554 ซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้งตามข้อบังคับสหกรณ์ จำนวน 377 คน ได้มาโดยการใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane ,1973) ซึ่งกำหนดให้มีความเชื่อมั่น 0.95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 และมีการแจกแจงแบบปกติ คือ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = จำนวนตัวอย่าง  
N = จำนวนประชากร  
e = ค่าความคลาดเคลื่อน

แทนค่า

$$n = \frac{6,453}{1+ 6,453 (0.05)^2}$$
$$= 377 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 377 ตัวอย่าง นำมาคำนวณหาตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ หรือตามความสะดวก (Convenience Sampling)

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

2.1 คุณสมบัติผู้สมัคร

2.2 นโยบายผู้สมัคร

2.3 รูปแบบการหาเสียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิดที่แสดงเจตคติหรือความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก ระดับเจตคติแบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังมีคะแนนต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ระดับคะแนน	4	คะแนน
ไม่มีความเห็น	ระดับคะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1	คะแนน

การตอบจะให้ผู้ตอบตอบคำถามทุกข้อ โดยแต่ละข้อเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ผู้ตอบได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ได้เป็นคะแนนเจตคติของผู้นั้น ในส่วนของตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Form)

### การแปลผลคะแนนในภาพรวมโดยใช้การอิงกลุ่มของ John W. Best (1970)

คิดจากคะแนนดิบ  $\frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่แบ่ง}}$

ทั้งนี้ เจตคติ วัดมา 5 ระดับ คือ มากที่สุด(5) มาก(4) ปานกลาง(3) น้อย(2) น้อยที่สุด(1)  
หากต้องการแบ่งเป็น 3 ระดับ ทำได้ดังนี้

$$5 - 1/3 = 1.33 \text{ (ช่วง)}$$

เพราะฉะนั้นจัดคะแนนในภาพรวมได้เป็น 3 กลุ่ม(ระดับ) ดังนี้

คะแนน	3.67 - 5.00	ระดับสูง/ดี/มาก
คะแนน	2.34 - 3.66	ระดับปานกลาง
คะแนน	1.00 - 2.33	ระดับต่ำ/ไม่ดี/น้อย

ที่มา: Best, John W. 1970. Research in Education. Englewood Cliffs, New Jersey:

Prentice-Hall Publishers.

**2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ** การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบริบทของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด เพื่อนำมาปรับปรุงใช้ตามความเหมาะสม

2.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Likert's Scale) และปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียง

2.2.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมและทดลองใช้กับสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น หรือความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือวิจัยโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ของครอนบัก (Cronbach 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.813 แล้วนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแบบสอบถาม

2.2.5 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทั่วประเทศ นำมาคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และกระจายแบบสอบถามอย่างครบถ้วน

3.2 ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (www.cpd.go.th) เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีนำแบบสอบถามไปฝากไว้ที่ E-mail Address ของสมาชิกแต่ละคน ตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2555 ให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ และขอให้ตอบกลับเพื่อรวบรวมแบบสอบถามภายในวันที่ 5 พฤษภาคม 2555

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดแต่ละตอน ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานะ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และนำเสนอด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ Chi-Square Test Statistics

4.2 ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านผู้สมัคร ได้แก่ คุณสมบัติ นโยบายและรูปแบบการหาเสียง ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ Chi-Square Test Statistics

4.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง บุคคลที่มีส่วนขึ้นำในการตัดสินใจ ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจและการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการบรรยาย

4.4 ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ไป เป็นคำถามปลายเปิดที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ ใช้การรวบรวมประเด็นที่เหมือนกันและแจกแจงความถี่ของแต่ละหัวข้อ (Frequency) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง





## บทที่ 4

### ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1** ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

**ตอนที่ 2** ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

**ตอนที่ 3** ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

**ตอนที่ 4** ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

**ตอนที่ 5** ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

**ตอนที่ 6** ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด



## ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

(n=377)

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
<b>เพศ</b>		
ชาย	183	48.5
หญิง	194	51.5
<b>อายุ</b>		
31-40 ปี	53	14.1
41-50 ปี	208	55.2
51-60 ปี	105	27.9
มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	11	2.9
<b>สถานภาพ</b>		
สมรส	131	34.7
หย่าร้าง	109	28.9
หม้าย	137	36.3
<b>ระดับการศึกษา</b>		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	1.3
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	243	64.5
ปริญญาโท	129	34.2
<b>สถานะ</b>		
ลูกจ้างประจำ	14	3.7
ข้าราชการ	363	96.3
<b>รายได้</b>		
20,001-25,000 บาท	68	18.0
25,001-30,000 บาท	93	24.7
30,001-35,000 บาท	216	57.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n= 337)

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
<b>เวลาการเป็นสมาชิก</b>		
5-10 ปี	5	1.3
11-20 ปี	196	52.0
มากกว่า 20 ปี	176	46.7

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.5 ที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 48.5 อายุระหว่าง 41-45 ปี มากที่สุดร้อยละ 55.2 รองลงมาคือ 51-60 ปี ร้อยละ 27.9 และอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 14.1 น้อยที่สุดมีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 2.9 สถานภาพทางครอบครัวสมรส ร้อยละ 34.7 หย่าร้าง ร้อยละ 28.9 และหม้าย ร้อยละ 36.3 การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามากที่สุด คือร้อยละ 64.5 รองลงมาปริญญาโท ร้อยละ 34.2 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.3 สถานะหน้าที่การงานเป็นข้าราชการ ร้อยละ 96.3 รองลงมาเป็นลูกจ้างประจำ ร้อยละ 3.7 สมาชิกมีรายได้มากที่สุดระหว่าง 30,001-35,000 บาท ร้อยละ 57.3 รองลงมาระหว่าง 25,001-30,000 บาท ร้อยละ 24.7 และมีรายได้น้อยที่สุดระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 18.0 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ระหว่าง 11-20 ปีมากที่สุด ร้อยละ 52.0 รองลงมามากกว่า 20 ปี ร้อยละ 46.7 น้อยที่สุด คือระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 1.3

## ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.4

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก  
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

	ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง
1	มีความรู้ความสามารถ	4.31	0.461	สูง
2	มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก	4.10	0.298	สูง
3	มีการศึกษาประกอบวิชาชีพในสายงานเดียวกันกับสมาชิก	2.90	1.020	ปานกลาง
4	มีบุคลิกภาพที่ดี	3.65	0.478	ปานกลาง
5	เคยเป็นกรรมการดำเนินการและมีประสบการณ์ในการทำงาน	2.99	1.114	ปานกลาง
6	ทำงานเพื่อหน่วยงาน ส่วนรวม และทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน	2.80	1.207	ปานกลาง
7	มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ไม่มีหนี้สินสิ้นพันตัว	2.47	0.989	ปานกลาง
8	มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ	3.31	1.562	ปานกลาง
9	สมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว	3.20	1.445	ปานกลาง
	<b>รวม</b>	<b>3.30</b>	<b>0.288</b>	<b>ปานกลาง</b>

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คุณสมบัติผู้สมัครมีผลต่อความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสมาชิกในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สมาชิกมีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งจากสูงไปต่ำตามลำดับ ดังนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งระดับปานกลาง คือ เป็นผู้ที่มีการศึกษาประกอบวิชาชีพในสายงานเดียวกันกับสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 รองลงมาเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อหน่วยงานส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 และเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีไม่มีหนี้สินสิ้นพันตัวค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก  
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

	ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง
1	เงินปันผลสูง	4.96	0.202	สูง
2	ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ	4.82	0.385	สูง
3	สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก	2.79	0.903	ปานกลาง
4	สวัสดิการบำเหน็จบำนาญสมาชิก	2.54	1.736	ปานกลาง
5	เพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิต เพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้	4.43	0.813	สูง
6	ช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์	4.34	0.863	สูง
7	เงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ	3.38	0.591	สูง
8	เพิ่มวงเงินกู้สมาชิก	3.12	1.588	ปานกลาง
9	นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก	4.42	0.726	สูง
10	พัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์	4.99	0.115	สูง
11	เพิ่มทุนสำรองของสหกรณ์	3.65	0.478	ปานกลาง
12	การเพิ่มจุดบริการ(สาขา)ตามหน่วยงาน สมาชิก	4.65	0.536	สูง
13	การออกหน่วยให้บริการสมาชิกถึง หน่วยงาน	2.58	1.521	ปานกลาง
14	นโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิก	4.47	0.555	สูง
15	นโยบายเพิ่มการหักค่าหุ้นรายเดือน	3.36	1.166	ปานกลาง
	<b>รวม</b>	<b>3.89</b>	<b>.304</b>	<b>สูง</b>

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นโยบายผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสมาชิกอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสมาชิกมีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งจากสูงไปต่ำตามลำดับ ดังนี้ นโยบายการพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 นโยบายเงินปันผลสูงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 และนโยบายดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ส่วนความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งระดับปาน

กลาง คือ นโยบายสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 รองลงมา คือ นโยบายการออกหน่วยให้บริการสมาชิกถึงหน่วยงานค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 และนโยบายสวัสดิการบำนาญบำนาญสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก  
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

	ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง
1	การจัดทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร	4.15	0.792	สูง
2	การแนะนำตัวทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.59	0.492	สูง
3	การออกหาเสียงถึงหน่วยงานและเข้าถึงตัวสมาชิก	3.68	1.244	สูง
4	การที่มีหัวหน้าในหน่วยงานเป็นผู้แนะนำ	4.55	0.950	สูง
5	การที่สัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่สมาชิกเสนอ	2.60	1.509	ปานกลาง
6	การหาเสียงเป็นทีม สมัครเป็นทีม	3.35	1.238	ปานกลาง
7	นโยบายและคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน	2.10	0.969	ต่ำ
8	การที่ผู้สมัครสนับสนุนและร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาชิก	3.00	0.242	ปานกลาง
9	การนำเสนอนโยบาย	5.00	0.000	สูง
10	การนำเสนอผลงาน	4.29	0.515	สูง
	<b>รวม</b>	<b>3.73</b>	<b>.388</b>	<b>สูง</b>

จากตารางที่ 4.4 พบว่า รูปแบบการหาเสียงมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสมาชิกอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสมาชิกมีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งจากสูงไปต่ำตามลำดับ ดังนี้ การนำเสนอ นโยบายค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 การแนะนำตัวทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และการที่มีหัวหน้าในหน่วยงานเป็นผู้แนะนำค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง



ระดับปานกลาง คือ การที่สัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่สมาชิกเสนอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ส่วนความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งระดับต่ำที่สุด คือ นโยบาย และคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาหน่วยงานค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10

### ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) ได้กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 - 4.12

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

เพศ	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	66	17.51	117	31.03	183	48.54
หญิง	109	28.91	85	22.55	194	51.46
รวม	175	46.42	202	53.58	377	100.0

$$\chi^2 = 15.33, df = 1, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.5 พบว่า เพศชายมีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงกว่าเพศหญิง คือร้อยละ 31.03 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

อายุ	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
31 – 40 ปี	52	13.80	1	0.27	53	14.06
41 – 50 ปี	110	29.18	98	25.99	208	55.17
51 – 60 ปี	2	0.53	103	27.32	105	27.85
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	11	2.92	-	-	11	2.92
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 156.80, df = 3, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกอายุช่วง 51-60 ปี มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงที่สุด ร้อยละ 27.32 ส่วนสมาชิกที่มีอายุในช่วง 41-50 ปี มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการรองลงมา ร้อยละ 29.18 สำหรับสมาชิกที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการต่ำที่สุด ร้อยละ 2.92 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพด้านครอบครัวกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

สถานภาพ	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แต่งงาน	14	3.71	117	31.03	131	34.75
หย่าร้าง	109	28.91	-	-	109	28.91
หม้าย	52	13.80	85	22.55	137	36.34
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 197.01, df = 2, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกที่มีสถานภาพแต่งงานมีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงสุด ร้อยละ 31.03 รองลงมาคือ สถานภาพหม้าย ร้อยละ 22.55 ส่วนสถานภาพหย่าร้างมีผลต่อความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 28.91 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับการศึกษา	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	5	1.33	5	1.33
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	123	32.62	120	31.83	243	64.46
ปริญญาโท	52	13.80	77	20.42	129	34.21
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 7.99, df = 2, p = 0.018$$

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงสุด ร้อยละ 31.83 รองลงมาคือ ปริญญาโท ร้อยละ 20.42 ต่ำที่สุดคือ สมาชิกที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.33 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

สถานะ	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลูกจ้างประจำ	5	1.33	9	2.39	5	1.33
ข้าราชการ	170	45.09	193	51.19	363	96.29
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 0.67, df = 1, p = 0.413$$

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สถานะของสมาชิกที่เป็นข้าราชการมีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงที่สุด ร้อยละ 51.19 รองลงมาคือลูกจ้างประจำร้อยละ 2.39 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า สถานะไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

รายได้	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20,001 – 25,000	53	14.06	15	3.98	68	18.03
25,001 – 30,000	68	18.04	25	6.63	93	24.67
30,001 – 35,000	54	14.32	162	42.97	216	57.30
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 93.66, df = 2, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สมาชิกที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-35,000 บาท มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงสุด ร้อยละ 42.97 รองลงมา คือ 25,001-30,000 บาท ร้อยละ 6.63 สมาชิกที่มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการต่ำที่สุด คือรายได้ ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 3.98 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการ

เวลาการเป็นสมาชิก	ระดับความสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5 – 10 ปี	-	-	5	1.33	5	1.33
11 – 20 ปี	162	42.97	34	9.01	196	51.99
มากกว่า 20 ปี	13	3.45	163	43.24	176	46.68
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 215.61, df = 2, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สมาชิกที่ระยะเวลาเป็นสมาชิกมากกว่า 20 ปี มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสูงสุด ร้อยละ 43.24 รองลงมา คือ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11- 20 ปี ร้อยละ 9.01 สมาชิกที่มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการต่ำที่สุด คือ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5- 10 ปี ร้อยละ 1.33 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	ความสัมพันธ์	
	มี	ไม่มี
1. เพศ	✓	
2. อายุ	✓	
3. สถานภาพ	✓	
4. ระดับการศึกษา	✓	
5. สถานะ		✓
6. รายได้	✓	
7. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	✓	

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งและตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) ได้กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าสถานะไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

#### ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการและนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.13 -4.16



ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้สมัคร	ระดับความสำคัญใน การตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	175	46.42	165	43.77	340	90.19
สูง	-	-	37	9.81	37	9.81
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 35.54, df = 1, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า คุณสมบัติผู้สมัครมีผลต่อความสัมพันธ์กับระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับ นโยบายของผู้สมัคร	ระดับความสำคัญใน การตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	57	15.11	-	-	57	15.12
สูง	118	31.30	202	53.59	320	84.88
<b>รวม</b>	<b>175</b>	<b>46.42</b>	<b>202</b>	<b>53.58</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

$$\chi^2 = 77.51, df = 1, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับนโยบายของผู้สมัครมีผลต่อความสัมพันธ์กับระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการหาเสียงกับการตัดสินใจเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับ รูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร	ระดับความสำคัญใน การตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	118	31.30	21	5.58	139	36.88
สูง	57	15.20	181	48.01	238	63.12
รวม	175	46.42	202	53.58	377	100.0

$$\chi^2 = 33.315, df = 1, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.15 พบว่า รูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครมีผลต่อความสัมพันธ์กับระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.16 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก  
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ปัจจัยด้านผู้สมัคร	ความสัมพันธ์	
	มี	ไม่มี
1. คุณสมบัติ	✓	
2. นโยบาย	✓	
3. รูปแบบการหาเสียง	✓	

จากตารางที่ 4.16 สามารถสรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการซึ่งนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบาย และรูปแบบการหาเสียง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

## ตอนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.17 - 4.20

ตารางที่ 4.17 ปัจจัยในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติผู้สมัคร	11	2.9
นโยบายของผู้สมัคร	312	82.8
รูปแบบการหาเสียง	54	14.3
<b>รวม</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดที่สมาชิกใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้ง  
คณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ สมาชิกส่วนใหญ่พิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครร้อยละ 82.8  
รองลงมา คือ รูปแบบการหาเสียงร้อยละ 14.3 น้อยที่สุด คือ คุณสมบัติผู้สมัครร้อยละ 2.9

ตารางที่ 4.18 บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
เชื่อกันเอง	340	90.2
เพื่อน	5	1.3
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	21	5.6
อื่นๆ	11	2.9
<b>รวม</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

จากตารางที่ 4.18 พบว่า บุคคลที่มีส่วนชี้นำการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ สมาชิกส่วนใหญ่เชื่อตนเอง ร้อยละ 90.2 รองลงมา คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 5.6 และเพื่อน ร้อยละ 1.3 สำหรับอื่น ๆ ที่สมาชิกได้ระบุไว้ ร้อยละ 2.9

ตารางที่ 4.19 ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ระยะเวลาในการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนวันเลือกตั้ง 7-19 วัน	33	8.8
ก่อนวันเลือกตั้ง 1-6 วัน	344	91.2
<b>รวม</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการนั้น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครช่วงระยะเวลา ก่อนวันเลือกตั้ง 1-6 วัน ร้อยละ 91.2 และช่วงระยะเวลาที่ตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ก่อนวันเลือกตั้ง 7-19 วัน ร้อยละ 8.8

ตารางที่ 4.20 การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เปลี่ยนแปลง	366	97.1
เปลี่ยนแปลง	11	2.9
<b>รวม</b>	<b>377</b>	<b>100.0</b>

จากตารางที่ 4.20 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 97.1 ซึ่งมีส่วนน้อยที่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเพียงร้อยละ 2.9

สมาชิกที่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.9) มีสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงมาจากเหตุผล ดังนี้

- 1) ได้รับทราบข้อมูลของผู้สมัครเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม 1 คน

2) ได้รับทราบนโยบาย แนวคิดของผู้สมัครเพิ่มมากขึ้น จากการหาเสียงและจากแผ่นพับแนะนำตัว	1 คน
3) ได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลรอบข้าง ประกอบกับความรู้สึกส่วนตัวและผลงานของผู้สมัคร	2 คน
4) การปรับเปลี่ยนนโยบายของผู้สมัคร	1 คน
5) มีผู้สมัครเพิ่มมากขึ้น มีบุคคลให้เลือกมากขึ้น	1 คน
6) ได้รับทราบข้อมูลส่วนตัวและพฤติกรรมของผู้สมัคร	3 คน
7) การพบปะสมาชิกก่อนวันเลือกตั้งและนโยบายที่ใช้แถลง	2 คน

### ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

จากแบบสอบถามในตอนที่ 4 ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด ที่ได้ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ มีสมาชิกจำนวน 46 คน (ร้อยละ 12.02) ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร และข้อเสนอแนะทั่วไป ดังตารางที่ 4.21

#### ตารางที่ 4.21 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

รายละเอียดปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป	จำนวน
<b>คุณสมบัติผู้สมัคร</b>	
1) บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารสหกรณ์ ควรเป็นผู้ที่โปร่งใสมีความยุติธรรม และซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมุ่งพัฒนาสหกรณ์ไปในแนวทางเดียวกัน	5
2) ให้บริการสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง	4
3) การรับสมัครคณะกรรมการดำเนินการควรกำหนดคุณสมบัติด้านการศึกษาอย่างน้อย ปริญญาตรีขึ้นไป พร้อมทั้งมีตำแหน่งหน้าที่เป็นที่ยอมรับ	2

## ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

รายละเอียดปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆไป	จำนวน
นโยบายผู้สมัคร	
1) มีแนวคิดในการขยายวงเงินกู้ให้มากขึ้น	5
2) พิจารณาวงเงินประกันชีวิตให้สอดคล้องกับวงเงินกู้เพื่อลดความเสี่ยงผู้ค้ำประกัน	4
3) การขยายวงเงินกู้ควรพิจารณาให้รอบคอบ คำนึงถึงภาระที่จะเกิดแก่ผู้ค้ำประกัน	4
4) ควรมีการติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้ตรงตามวัตถุประสงค์	4
5) ควรลดดอกเบี้ยเงินกู้ และเพิ่มดอกเบี้ยเงินฝากให้เหมาะสม	2
6) แก้ปัญหาหนี้สินนอกระบบให้แก่สมาชิก	2
7) ให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนาสหกรณ์	1
รูปแบบการหาเสียง	1
1) ไม่ควรโจมตีผู้สมัครรายอื่นที่มีใช้พรรคพวกของตนเอง	1
2) ห้ามหาเสียงในวันเลือกตั้ง และไม่ควรให้ผู้สมัครเข้าไปใกล้คูหาลงคะแนน	1
ข้อเสนอแนะต่างๆไป	
1) ควรพัฒนาการให้บริการของเจ้าหน้าที่	3
2) เพิ่มเงินช่วยเหลือบุตรและช่วยเหลือด้านการรักษาพยาบาล	2
3) ระยะเวลาการรับสมัครคณะกรรมการดำเนินการ ควรเปิดรับสมัครให้ห่างจากวันเลือกตั้งพอสมควร	2
4) ของขวัญที่แจกให้สมาชิกควรเปลี่ยนเป็นเงินสดแทน	2
5) ควรเพิ่มการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครให้เข้มงวดเพื่อป้องกันการลงสมัคร	1
แบบผูกขาด	
รวม	46



## บทที่ 5

### สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้สมัครในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

#### 1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งกลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุดระหว่าง 41-45 ปี สถานภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่หม้าย วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สถานะหน้าที่การงานเป็นข้าราชการ สังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ทั้งหมด สมาชิกมีรายได้มากที่สุดระหว่าง 30,001-35,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ระหว่าง 11-20 ปี ซึ่งมีการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยพิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาพิจารณาจากรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร และคุณสมบัติของผู้สมัครตามลำดับ

1.2 ปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

1.2.1 คุณสมบัติผู้สมัคร ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมของคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากสูงไปต่ำตามลำดับ ดังนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก มีบุคลิกภาพดี มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ เป็นผู้ที่สมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว เคยเป็นกรรมการดำเนินการและมีประสบการณ์ในการทำงาน มีการศึกษาประกอบวิชาชีพในสายงานเดียวกันกับสมาชิก เป็นผู้ที่ทำงานเพื่อหน่วยงาน

ส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน และเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีไม่มีหนี้สินส่วนตัว

**1.2.2 นโยบายผู้สมัคร** ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากสูงไปต่ำตามลำดับดังนี้ นโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ นโยบายเงินปันผลสูง นโยบายดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ นโยบายการเพิ่มจุดบริการสาขาตามหน่วยงาน นโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิก นโยบายเพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิต เพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้ นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก นโยบายช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบ นโยบายเพิ่มทุนสำรองของสมาชิก นโยบายเงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ นโยบายเพิ่มการหักค่าหุ้นรายเดือน นโยบายเพิ่มวงเงินกู้สมาชิก นโยบายด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก นโยบายการออกหน่วยให้บริการสมาชิกถึงหน่วยงาน และนโยบายสวัสดิการบำนาญบำนาญสมาชิก

**1.2.3 รูปแบบการหาเสียง** ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากสูงไปต่ำตามลำดับดังนี้ การนำเสนอ นโยบายการแนะตัวทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การที่มีหัวหน้าในหน่วยงานเป็นผู้แนะนำ การนำเสนอผลงาน การจัดทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร การออกหาเสียงถึงหน่วยงานและเข้าถึงตัวสมาชิก การหาเสียงเป็นทีมสมัครเป็นทีม การที่ผู้สมัครสนับสนุนและร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิก การสัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่สมาชิกเสนอ และนโยบาย และคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน

**1.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้สมัครในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ**

**1.3.1** เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการนั้น พบว่า สถานะไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญ

**1.3.2** เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า ทั้งคุณสมบัติผู้สมัคร นโยบาย และรูปแบบการหาเสียง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ปัจจัยสำคัญที่สุดที่สมาชิกใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่พิจารณาจากนโยบายของผู้สมัคร รองลงมา คือรูปแบบการหาเสียง น้อยที่สุด คุณสมบัติของผู้สมัคร ผู้อื่นไม่สามารถชี้้นำการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการได้เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เชื่อตนเอง ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ คือ ก่อนวันเลือกตั้ง 1- 6 วัน สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ

## 2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

### 2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ หน่วยงานที่สังกัด ผู้สมัครที่ลงสมัครรับเลือกตั้งจะได้รับคะแนนในหน่วยงานที่ตนเองสังกัดมากที่สุด ไม่ว่าผู้สมัครจะมีนโยบาย หรือรูปแบบการหาเสียงอย่างไรก็ตาม สมาชิกผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ที่สังกัดหน่วยงานเดียวกันกับผู้สมัครก็เกิดความเกรงใจหรือมีความคิดว่าพรรคพวกเดียวกันก็ต้องเลือก ดังนั้นผู้สมัครที่สังกัดหน่วยงานที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมากพอก็มีโอกาสที่จะได้รับการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการ เปรียบเสมือนพรรคการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปในระดับชาติ ที่มีฐานเสียงจากสมาชิกพรรคและเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของกำแหง กุญแจทอง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ สังกัด

### 2.2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติผู้สมัครที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัย จักรพันธ์ มิตรผัดแก้ว (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบ

แบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จุดเด่นหรือลักษณะสำคัญที่สุดในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครคือ เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ

### 2.3 ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยพิจารณาจากนโยบายผู้สมัครสูงสุด คือ พัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ และเงินปันผลสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสุรพล ชัยมาลา (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณสมบัติและสมรรถนะ ที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่าคณะกรรมการต้องมีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ ขีดหลักการสหกรณ์ มีการบริหารงานสหกรณ์ในการจัดการทรัพยากร ด้านสมรรถนะในงาน (Functional Competencies) คณะกรรมการดำเนินการ สกต. ควรทำหน้าที่การตลาดบริหารจัดการแทนสมาชิก ให้ความรู้แก่สมาชิกและสร้างแรงจูงใจเพื่อให้สมาชิกศรัทธาในอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ ด้านการบริหารงาน (Management) คณะกรรมการดำเนินการ สกต.ควรมีความสามารถในการจัดการองค์กร ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้านความสามารถ (Ability) คณะกรรมการดำเนินการ สกต. ควรมีการพัฒนาบริหารงานบุคคล มีประสิทธิภาพ การนำเทคนิคและวิทยาการแผนใหม่มาใช้ในการทำงานของ สกต.

### 2.4 ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยพิจารณารูปแบบการหาเสียง จากการนำเสนอนโยบายสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพรนค์พิเชษฐ์ แห่งหน (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กระบวนการในการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ความสนใจและความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกัน โดยมีความเห็นว่า สำหรับการเมืองท้องถิ่นระดับล่าง (อบต.และเทศบาล) การหาเสียงแบบเข้าถึงประชาชนโดยตรงเป็นวิธีการดีที่สุดมีจุดแข็งที่ได้ทำ ความรู้จักและพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนโดยตรงได้นำเสนอ นโยบายและแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ประชาชนมีโอกาสพิจารณาผู้สมัครอย่างใกล้ชิดและฝากข้อปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ไปด้วยกับผู้สมัคร

### 3. ข้อเสนอแนะ

#### 3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

3.1.1 จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เช่น อายุ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกที่มีอายุมาก รายได้สูง และระยะเวลาการเป็นสมาชิกนาน ระดับความสำคัญในการตัดสินใจสูงกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย รายได้ต่ำ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสั้น เนื่องจากสมาชิกมีประสบการณ์ในการเลือกผู้สมัคร และมีความคุ้นเคยกับผู้สมัครทำให้ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ การที่สมาชิกต้องการผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุดก็เพราะวางใจว่าหากเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถแล้วจะสามารถทำงานและเสนอแผนนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ หากในทางกลับกันหากเลือกผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถจะทำให้ทิศทางหรือจุดหมายของการดำเนินงานล้มเหลว สมาชิกก็จะเกิดความสูญเสียโอกาสในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้สมัครได้มีโอกาสแนะนำตัวต่อสมาชิกอย่างไม่จำกัดรูปแบบ และให้ระยะเวลาอย่างยาวนาน เพราะจะเป็นการเตือนความทรงจำ (Remind) แก่ตัวสมาชิกว่ามีผู้ใดลงสมัครเลือกตั้งบ้างซึ่งจะเป็นการดี เพราะสมาชิกจะได้มีโอกาสพิสูจน์ผลงานของผู้สมัครล่วงหน้าและความสามารถของผู้สมัคร ทั้งนี้ผู้ที่สมัครคณะกรรมการดำเนินการจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถอยู่เสมอ จึงจะทำให้การบริหารสหกรณ์สามารถดำเนินต่อไปได้

3.1.2 สมาชิกต้องการทราบถึงนโยบายของผู้สมัครมากที่สุดเนื่องจากว่า สิ่งเหล่านั้นสามารถสนองตอบถึงความต้องการ และความพึงพอใจที่สมาชิกต้องการอย่างสูงสุดหรือไม่ ดังนั้น สหกรณ์ควรพิจารณาเรื่องของการนำนโยบายออกหาเสียงของผู้สมัครอย่างเข้มงวด เพื่อให้เห็นความเป็นรูปธรรมและสามารถนำมาพัฒนาประโยชน์แก่สมาชิกได้จริง รวมทั้งจัดเสวนาระดมความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อให้ผู้ที่ต้องการลงสมัครรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายของแต่ละคนได้

3.1.3 สมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด มีความรู้สึกผูกพันกันในระหว่างองค์กรเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องของความรู้รักสามัคคีของคนในองค์กรเดียวกันให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อให้พร้อมใจกันมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน สหกรณ์อาจต้องทำจดหมายข่าว หรือข่าวประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อกล่าวถึงผลสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสรับทราบ และเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม รวมทั้งเกิดความซื่อสัตย์ (Royalty) ต่อสหกรณ์ เมื่อหากถึงเวลาการ

เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จะทำให้สมาชิกรู้สึกผูกพันและต้องการเลือกบุคคลที่จะมาเป็นตัวแทนของตนทำหน้าที่ในการบริหารสหกรณ์เพื่อนำพาให้สหกรณ์สามารถแข่งขันการดำเนินงานกับสถาบันการเงินอื่น ๆ ได้

### 3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ด้วยวิธีแจกแบบสอบถามหน้าหน่วยเลือกตั้งหลังจากที่ได้ลงคะแนนเสียงแล้ว (Exit poll) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนสามารถนำไปพัฒนาการเลือกตั้งในครั้งต่อไปได้

3.2.2 ควรมีการศึกษาผลกระทบและแรงจูงใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงความต้องการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งได้อย่างแท้จริง





บรรณานุกรม



## บรรณานุกรม

- กรมพล ท่องธรรมชาติและคนอื่นๆ (2525) *การเมืองและการปกครองไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2  
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมพล ท่องธรรมชาติ สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงษ์เลิศไกร (2531) *การเลือกตั้ง พรรค  
การเมือง และเสถียรภาพรัฐบาล* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2544) *การประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง หลักการ อุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์*  
วันที่ 4 กันยายน 2544 ห้องประชุมกองฝึกอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) พระราชบัญญัติสหกรณ์ 2542 กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด  
อรุณการพิมพ์
- กำแพง กงกวาง (2552) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการ  
ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี "  
วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(สหกรณ์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร  
และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จักรพันธ์ มิตรฝักแว่น (2549) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ  
แบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548" วิทยานิพนธ์ปริญญา  
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชารัฐศาสตร์  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ัชชาลัย หาญวงศ์ (2552) "บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการทำหน้าที่ต่อประชาชน :  
กรณีศึกษาประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี"  
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา  
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2523) *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมือง* พิมพ์ครั้งที่ 3  
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์บรรณกิจ
- ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2547) *หลักการจัดการ: องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจ ใน  
สถานการณ์ปัจจุบัน* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดำรง ปั้นประนต (2541) "วิเคราะห์หลักและปรัชญาสหกรณ์" ใน *เอกสารประกอบการสอน  
วิชาศส.517* มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่
- บรรยงค์ ไตจินดา (2548) *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์

## รวมสาส์น

- พรนค์พิเชษฐุ์ แห่งหน (2551) "กระบวนการในการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น "
- รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) *พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร*  
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548) *การจัดการเชิงกลยุทธ์ พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี*  
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รายงานประจำปี 2554 สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด "การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2554"  
วันที่ 29 มกราคม 2555 ณ หอประชุมกองทัพอากาศ อาคารทองใหญ่ เขตสายไหม  
กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์
- รัตนา โปธิสุวรรณ (2548) "การวิเคราะห์อุดมการณ์ และปรัชญาสหกรณ์ การวิเคราะห์วิธีการสหกรณ์ การวิเคราะห์ระบบการจัดการสหกรณ์ของประเทศไทย การปรับใช้หลักและปรัชญาสหกรณ์ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน" ใน *เอกสารประกอบการสอนวิชา ศส.517 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่เมธา สุคบรรทัด (2517) ประชาธิปไตยและหน้าที่ของผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์*
- วรเทพ ไวยาวิทยโรจน์และปราโมทย์ สรวมนาม (2550) *คู่มือคณะกรรมการดำเนินการกรุงเทพมหานคร ฝ่ายวิชาการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด*  
นนทบุรี
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540) *องค์การและการจัดการ พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร*  
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สถิต นิยมญาติ (2524) *สังคมวิทยาการเมือง กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช*
- สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด (2554) ประกาศสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ฉบับที่ 18/2554 "หลักเกณฑ์ วิธีการบริหารจัดการและรับสมัครสหกรณ์เพื่อรับเลือกเป็นประธานกรรมการ และกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด"  
วันที่ 6 ธันวาคม 2554
- สุจิต บุญบงการ และพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527) *พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย*  
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สัมฤทธิ์ ราชสมณะ (2530) "กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"  
วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมบัติ จันทรวงศ์ (2530) *การเมืองเรื่องการเมืองเลือกตั้ง* กรุงเทพมหานคร มุลินีเพื่อการศึกษา

ประชาธิปไตยและการพัฒนา

สมคิด บางโม (2548) *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร วิทพัฒนการพิมพ์

สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2550) “ประกาศสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย

เรื่อง จรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์”

ประกาศ ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2550

สุรพล ชัยมาลา (2551) "คุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการ

สหกรณ์การเกษตรเพื่อตลาดลูกค้า ธ.ก.ส." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สำนักงานบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อรรถพงษ์ คำอาจ (2549) "ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในการสรรหากรรมการ

ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด" วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสน

ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Best, John. (1970) *Research in education*. Englewood Cliffs: New Jersey: Prentice-Hall.

Roth, David F. and Frank L. Wilson (1980). *The Comparative Study of Politics*. Englewood

Cliffs: New Jersey: Prentice-Hall.

<http://www.radompon.com/resourcecenter/?q=node/41>

<http://www.sahakorntc.com/kobangkab9.htm>



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร



ภาคผนวก ก  
แบบสอบถาม



### แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสมาชิกสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระในหัวข้อ “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ในการนี้ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านสมาชิก โปรดแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามนี้ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุด โดยคำตอบหรือความคิดเห็นของท่าน จะถือเป็นความลับ ผลในการศึกษาจะได้นำไปดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานและพัฒนาการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด เพื่อผลประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุดแก่สมาชิก ในการให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ต่อไป

#### ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

คำแนะนำ: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  ตรงหัวข้อตามความเป็นจริงกับข้อมูลของท่าน

- 1.1 เพศ 1.  ชาย 2.  หญิง
- 1.2 อายุ 1.  20-30 ปี 2.  31-40 ปี  
3.  41-50 ปี 4.  51-60 ปี  
5.  มากกว่า 60 ปีขึ้นไป
- 1.3 สถานภาพ 1.  โสด 2.  สมรส  
3.  หย่าร้าง 4.  หม้าย
- 1.4 ระดับการศึกษา 1.  ต่ำกว่าปริญญาตรี 2.  ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า  
3.  ปริญญาโท 4.  สูงกว่าปริญญาโท
- 1.5 สถานะ 1.  ลูกจ้างชั่วคราว 2.  ลูกจ้างประจำ  
3.  พนักงานราชการ 4.  ข้าราชการ  
5.  อื่นๆ(โปรดระบุ).....

- 1.6 สังกัด
1.  กรมส่งเสริมสหกรณ์  ส่วนกลาง  ส่วนภูมิภาค
2.  กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- 1.7 รายได้
1.  10,000 - 15,000 บาท
2.  15,001 - 20,000 บาท
3.  20,001 - 25,000 บาท
4.  25,001 - 30,000 บาท
5.  30,001 - 35,000 บาท
6.  35,000 บาทขึ้นไป

- 1.8 เวลาการเป็นสมาชิก
1.  ต่ำกว่า 5 ปี
2.  5-10 ปี
3.  11-20 ปี
4.  มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการ-สหกรณ์ จำกัด

คำแนะนำ: โปรดอ่านคำอธิบายและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังมีคะแนนต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ระดับคะแนน	4	คะแนน
ไม่มีความเห็น	ระดับคะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1	คะแนน

2.1 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ					
2) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก					

2.1 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3) เป็นผู้ที่มีการศึกษา ประกอบ วิชาชีพในสายงานเดียวกันกับสมาชิก					
4) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี					
5) เป็นผู้ที่เคยเป็นกรรมการ ดำเนินการและมีประสบการณ์ใน การทำงาน					
6) เป็นผู้ที่ทำงานเพื่อหน่วยงาน ส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับ สังคมในชุมชน					
7) เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและ สังคมดี					
8) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติความเป็น ผู้นำ					
9) เป็นผู้ที่สมาชิกรู้จักเป็นการ ส่วนตัว					
2.2 ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1) นโยบายเงินปันผลสูง					
2) นโยบายดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ					
3) นโยบายสวัสดิการด้านการ รักษาพยาบาลสมาชิก					
4) นโยบายสวัสดิการบำเหน็จ บำนาญสมาชิก					
5) นโยบายเพิ่มสวัสดิการกรณี สมาชิกเสียชีวิต เพื่อสามารถ คุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้					

2.2 ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร(ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
6) นโยบายช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ นอกระบบสหกรณ์					
7) นโยบายเงินกู้เพื่อการส่งเสริม อาชีพ					
8) นโยบายเพิ่มวงเงินกู้สมาชิก					
9) นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก					
10) นโยบายพัฒนาระบบการ ให้บริการของสหกรณ์					
11) นโยบายเพิ่มทุนสำรองของ สหกรณ์					
12) นโยบายการเพิ่มจุดบริการ(สาขา) ตามหน่วยงานสมาชิก					
13) นโยบายการออกหน่วยให้บริการ สมาชิกถึงหน่วยงาน					
14) นโยบายการมีส่วนร่วมของ สมาชิก					
15) นโยบายเพิ่มการหักค่าหุ้นราย เดือน					
2.3 ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1) พิจารณาจากการจัดทำแผ่นพับ และใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร					
2) พิจารณาจากการแนะนำตัวทางสื่อ อิเล็กทรอนิกส์					
3) พิจารณาจากการออกหาเสียงถึง หน่วยงานและเข้าถึงตัวสมาชิก					



3.3 ผู้สมัครที่ท่านลงคะแนนเสียงให้ ท่านตัดสินใจตั้งแต่เมื่อใด

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> 1) ก่อนวันเลือกตั้งมากกว่า 20 วัน | <input type="checkbox"/> 2) ก่อนวันเลือกตั้ง 10-20 วัน |
| <input type="checkbox"/> 3) ก่อนวันเลือกตั้ง 7-19 วัน      | <input type="checkbox"/> 4) ก่อนวันเลือกตั้ง 1-6 วัน   |
| <input type="checkbox"/> 5) ในวันเลือกตั้ง                 | <input type="checkbox"/> 6) ในคูหาลงคะแนน              |

3.4 หลังจากที่ท่านได้ตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครแล้ว ท่านได้มีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจอีกหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 1) ไม่เปลี่ยนแปลง
- 2) เปลี่ยนแปลง เพราะ.....

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม  
 นายสุภธีร์ อยู่วัฒนา สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ เลขที่ 12 ถนนพิชัย  
 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์/โทรสาร 02 669 4325 , มือถือ 08 3984 8000





**ภาคผนวก ข**

ประกาศสภรณ์จอมทัพข้าราชการสภรณ์ จำกัด  
เรื่อง การรับสมัครคณะกรรมการดำเนินการสภรณ์





## ประกาศ

### สภาก่อตั้งพรรคการเมือง จำกัด

ฉบับที่ 18/2554

### เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการบริหารจัดการและรับสมัครสภาก่อตั้งพรรคการเมือง เพื่อรับเลือกเป็น ประธานกรรมการ และกรรมการดำเนินการของสภาก่อตั้งพรรคการเมือง จำกัด

ตามประกาศสภาก่อตั้งพรรคการเมือง จำกัด ฉบับที่ 16/2554 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2554 ตามนัยแห่งข้อ 55 วรรคสามของข้อบังคับสภาก่อตั้งพรรคการเมือง จำกัด แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2549 นั้น

เพื่อให้การบริหารจัดการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์และเที่ยงธรรม ตลอดจนดำเนินการให้สมาชิกที่มีประชุมใหญ่ได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยอาศัยความตามข้อ 55 วรรคสี่และวรรคเจ็ดของข้อบังคับสภาก่อตั้งพรรคการเมือง จำกัด แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2549 คณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ จึงเห็นสมควร กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการบริหารจัดการและการรับสมัครสมาชิกสภาก่อตั้งพรรคการเมืองเพื่อรับเลือกตั้งเป็น กรรมการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

#### 1. จำนวนกรรมการดำเนินการและตำแหน่งที่จะทำการเลือกตั้ง

1.1 ตำแหน่งประธานกรรมการ 1 คน

1.2 ตำแหน่งกรรมการดำเนินการ 6 คน

โดยผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจะดำรงตำแหน่งในวาระได้ 2 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

#### 2. คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

2.1 ต้องเป็นสมาชิกสภาก่อตั้งพรรคการเมือง จำกัด

- 2.2 ต้องไม่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์นี้
- 2.3 ต้องไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดการส่งเงินชำระงวดชำระหนี้ ไม่ว่าจะต้นเงินหรือดอกเบี้ย เว้นแต่การผิดนัดมิได้เกิดจากการกระทำของตนเอง
- 2.4 ต้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 2.5 ต้องไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่
- 2.6 ต้องไม่เคยถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดท้ายให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ
- 2.7 ต้องไม่เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกจากตำแหน่งกรรมการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

### **3. สถานที่ เวลายุ่งในใบสมัคร และออกหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร**

- 3.1 ผู้สมัครต้องกรอกข้อความและลงลายมือชื่อในใบสมัครตามแบบที่สหกรณ์ฯ กำหนด โดยมีสมาชิกของสหกรณ์ชำระราชการสหกรณ์ จำกัด อย่างน้อยสองคนลงลายมือชื่อรับรองพร้อมรูปถ่ายสีขนาด 3 X 5 จำนวน 2 รูป และเสนอวิสัยทัศน์ในการบริหารงานสหกรณ์ฯ ด้วย
- 3.2 ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครที่สำนักงานสหกรณ์ชำระราชการสหกรณ์ จำกัด หรือส่งไปสมัครทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2554 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2554 เวลา 09.00 น. ถึงเวลา 16.30 น. ในวันทำการสหกรณ์ โดยถือตราประทับของไปรษณีย์เป็นเกณฑ์
- 3.3 เมื่อสหกรณ์ได้รับใบสมัครจากผู้สมัครคนใดและได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จะขึ้นทะเบียนรายชื่อผู้สมัครและออกหมายเลขประจำตัวผู้สมัครให้ตามลำดับก่อนหลัง แต่ถ้าหากผู้สมัครยื่นใบสมัครพร้อมกันหลายคน สหกรณ์จะจัดให้มีการจับสลากลำดับการสมัคร
- 3.4 เมื่อคณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการได้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครถูกต้องแล้ว คณะกรรมการเลือกตั้งฯ จะประกาศรายชื่อผู้สมัครพร้อมหมายเลขประจำตัวผู้สมัครให้สมาชิกทราบทั่วกัน

### **4. สถานที่ลงคะแนนเลือกตั้ง**

ณ หอประชุมกองทัพอากาศ (อาคารทองใหญ่) เลขที่ 171 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

## 5. การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

ให้สมาชิกที่มาลงชื่อประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2554 ในวันอาทิตย์ที่ 29 มกราคม 2555 เท่านั้นที่มีสิทธิเลือกตั้ง และห้ามมิให้สมาชิกลงคะแนนซ้ำหรือลงคะแนนแทนกัน สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน วิธีการเลือกตั้งกำหนดไว้ ดังนี้

### 5.1 การเลือกตั้งประธานกรรมการ

วิธีการเลือกตั้งใช้บัตรลงคะแนน โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม
- 2) รับบัตรลงคะแนนเลือกตั้งประธานกรรมการ 1 ฉบับ ซึ่งในบัตรจะมีชื่อพร้อมทั้งหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร
- 3) เมื่อสมาชิกได้รับบัตรลงคะแนนจากเจ้าหน้าที่แล้ว ให้เข้าคูหาเพื่อลงคะแนน โดยทำเครื่องหมาย X (กากบาท) ลงในช่องข้างหน้าชื่อของผู้สมัครในบัตรตามที่ต้องการ โดยให้เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งประธานกรรมการได้ไม่เกินหนึ่งหมายเลข
- 4) เมื่อบัตรเรียบร้อยแล้วให้นำไปหย่อนลงในหีบที่สหกรณ์ฯ จัดเตรียมไว้
- 5) ห้ามนำบัตรลงคะแนนออกนอกสถานที่ที่จัดไว้สำหรับลงคะแนนเด็ดขาด

### 5.2 การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ ให้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

#### วิธีที่ 1 ใช้เครื่องลงคะแนนเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง

ในกรณีมีจำนวนผู้สมัครเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการไม่เกิน 20 คน ให้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งโดยใช้เครื่องลงคะแนนเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งดำเนินการดังนี้

- 1) ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม
- 2) เข้าคูหาลงคะแนน
  - (1) คู้สัญญาณไฟ
  - (2) ไฟสถานะเป็นสีเขียว แสดงว่าพร้อมลงคะแนน
  - (3) ไฟแสดงสถานะสีแดง แสดงว่ายังไม่พร้อมลงคะแนนต้องรอนกว่าจะเป็นสีเขียว
- 3) ประสงค์ลงคะแนนเลือกตั้ง
  - (1) กดปุ่มหมายเลขที่ต้องการ โดยเลือกกรรมการดำเนินการได้ไม่เกิน 6 หมายเลข
  - (2) กดปุ่มหมายเลขให้มีไฟสว่างขึ้น ถ้าไม่มีแสงไฟแสดงว่า กดไม่ติดให้กดใหม่

(3) หากต้องการเปลี่ยนหมายเลขให้กดปุ่มหมายเลขเดิมซ้ำ ให้แสงไฟดับ จากนั้นให้กดปุ่มหมายเลขที่ต้องการเลือกใหม่

(4) ตรวจสอบหมายเลขที่เลือกให้ตรงตามความต้องการ แล้วกดปุ่มยืนยันการลงคะแนน X ด้านล่าง

(5) เมื่อได้ยินสัญญาณเตือนให้รีบออกจากคูหาทันที

4) ไม่ประสงค์ลงคะแนนให้กับผู้สมัครรายใด

(1) ให้กดปุ่มไม่ประสงค์ลงคะแนน (สีเหลืองด้านบน)

(2) ยืนยันด้วยการกดปุ่มเครื่องหมายกากบาท X ด้านล่าง

(3) เมื่อได้ยินสัญญาณเตือนให้รีบออกจากคูหาทันที

### วิธีที่ 2 ใช้บัตรลงคะแนน

ในกรณีมีจำนวนผู้สมัครเป็นกรรมการดำเนินการเกิน 20 คน ให้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีการลงคะแนนลับ ซึ่งดำเนินการดังนี้

(1) ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม

(2) รับบัตรลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ 1 ฉบับ ซึ่งแต่ละบัตรจะมีชื่อพร้อมทั้งหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครทุกคน

(3) เมื่อสมาชิกได้รับบัตรลงคะแนนจากเจ้าหน้าที่แล้ว ให้เข้าคูหาเพื่อลงคะแนนโดยทำเครื่องหมาย X (กากบาท) ลงในช่องข้างหน้าชื่อของ

ผู้สมัคร ในบัตรตามที่ต้องการ โดยให้เลือกผู้สมัครรับเลือกเลือกตั้งกรรมการดำเนินการได้ไม่เกินหกหมายเลข

(4) เมื่อกาบัตรเรียบร้อยแล้วให้นำไปหย่อนลงในหีบที่สหกรณ์ฯ ได้จัดเตรียมและตั้งไว้ในที่เปิดเผย

(5) ห้ามนำบัตรลงคะแนนออกนอกสถานที่ที่จัดไว้สำหรับลงคะแนนโดยเด็ดขาด

ในกรณีผลการนับคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียง เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

## **6. กำหนดเวลาเปิด-ปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการเลือกตั้ง**

6.1 สหกรณ์จะติดประกาศเวลาเปิดและปิดการลงคะแนนไว้ให้เห็นชัดเจน โดยให้ถือเวลาดานาฬิกาที่สหกรณ์ตั้งไว้ในห้องลงคะแนน เวลาลงคะแนนเริ่ม 07.00 น. และปิดลงคะแนนเวลา 10.00 น

6.2 คณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้ควบคุมให้การเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง บริสุทธิ์และยุติธรรม และเมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นในการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

6.3 ให้ประธานกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการประกาศผลการลงคะแนนเลือกตั้งประธานกรรมการ และกรรมการดำเนินการเรียงลำดับคะแนนจากสูงสุดลง และประกาศชื่อผู้ได้รับคะแนนเลือกตั้งสูงสุดเป็นประธานกรรมการ 1 คน และประกาศชื่อผู้ที่ได้รับคะแนนเลือกตั้งกรรมการดำเนินการจากลำดับสูงสุดลงมาเป็นกรรมการดำเนินการ 6 คน ให้ที่ประชุมใหญ่ทราบ

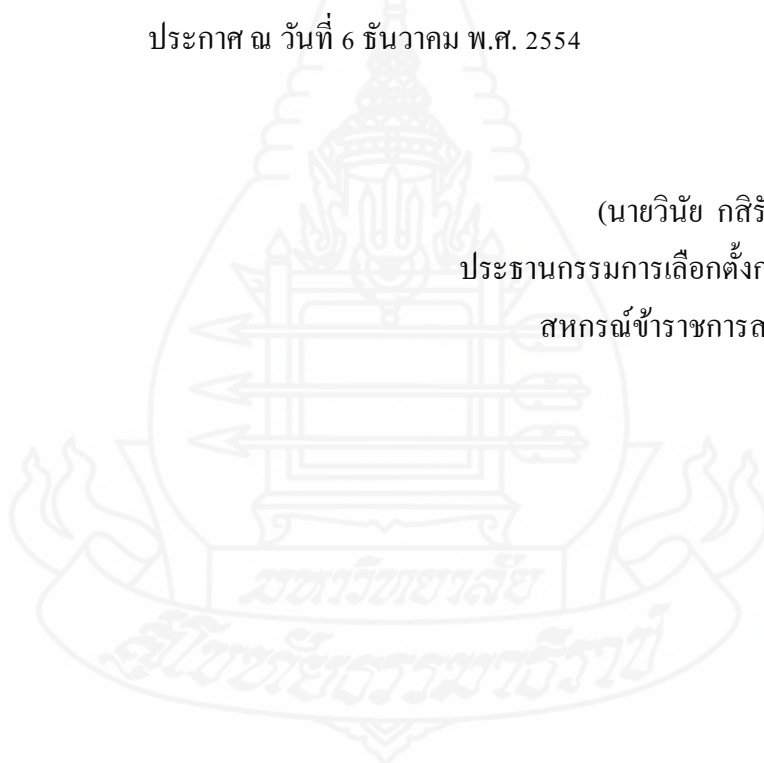
## 7. การหาเสียงเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้หาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง

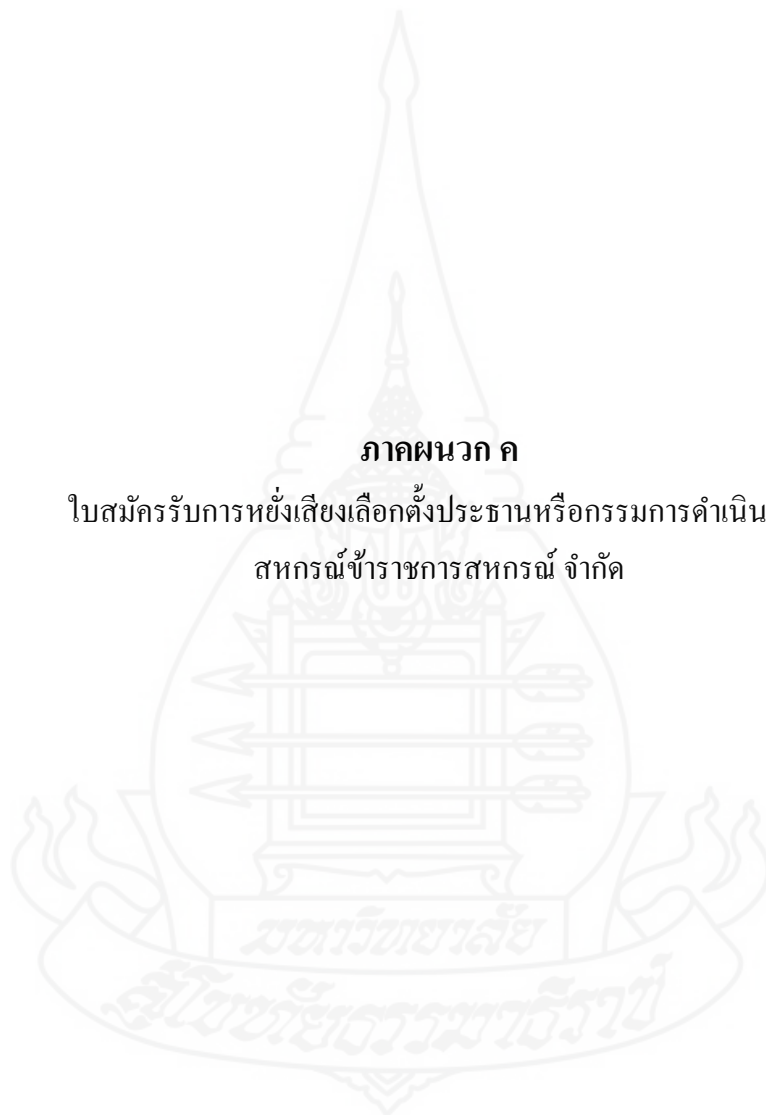
ประกาศ ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2554

(นายวินัย กสิรัถย์)

ประธานกรรมการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ  
สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด







**ภาคผนวก ค**

ใบสมัครรับการหยั่งเสียงเลือกตั้งประธานหรือกรรมการดำเนินการ  
สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

## ใบสมัครรับการหยั่งเสียงเลือกตั้ง ประธานหรือกรรมการดำเนินการ

## สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

เขียนที่ (ชื่อหน่วยงาน).....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

## เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

ข้าพเจ้า(นาย,นาง,นางสาว).....

เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯหมายเลข.....รับราชการตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....เบอร์ที่ทำงาน/มือถือ.....

ได้ศึกษาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด เป็นที่เข้าใจ  
แล้วโดยตลอดแล้ว จึงขอสมัครรับการหยั่งเสียงเลือกตั้ง พร้อมทั้งแนบหลักฐานการสมัคร ดังนี้  
(กาเครื่องหมาย  ในช่อง  ตำแหน่งที่ต้องการสมัครเพียง 1 ตำแหน่ง)

 ตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการ

1. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป และขนาดโปสการ์ด จำนวน 30 รูป
2. หนังสือรับรองจาก บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด
3. เงินค่าสมัคร จำนวน 1,000 บาท

 ตำแหน่งกรรมการดำเนินการ

1. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป และขนาดโปสการ์ด จำนวน 30 รูป
2. หนังสือรับรองจาก บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด
3. เงินค่าสมัคร จำนวน 500 บาท

ลงชื่อ

(.....)

ผู้สมัคร

บันทึกของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ (เฉพาะเจ้าหน้าที่)

ตรวจสอบหลักฐานแล้ว

ได้หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร หมายเลข.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

ผู้รับใบสมัคร

(.....)

วันที่...../...../.....

รูป  
1 นิ้ว

## ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายศุภธีร์ อยู่วัฒนา
วัน เดือน ปีเกิด	7 สิงหาคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต (นิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2537
สถานที่ทำงาน	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาอาวุโส

